Lietuvos Nacionalinė

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY — "OUR HAVEN" AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O., Sydney, for transmission by post as a newspaper.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

Redaktorius: Vincas Kazokas. Redakcijos adresas: 13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

PRENUMERATA

Ištisiems metams — £ 4.0.0.

Pusei metų — £ 2.0.0

Trims mėnesiams £ 1.10.0

Atskiras nr. — 2/-

N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose — £ 5.0.0 metams.

KOMERCINIAI SKELBIMAI

1 colis per 1 skiltį 12/-

Bendruomeniniai — 10/-

Skelbimų kaina vienai teksto eilutei arba jos vietai — 1/6.

Nuolatiniams skelbimams teikiama nuolaida.

Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRENUMERATA ADRESUOJAMA:
MŪSŲ PASTOGĖ
Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.
Administracijos tel.: 649 9062

Sydney, 1963 m. balandžio 3 d.

Nr. 13 (727). Penkiolikti metai.

ANT PASKUTINĖS PAKOPOS?

Daugelyje vietų apylinkėse praėjo visuotiniai susirinkimai ir buvo renkamos naujos apylinkių valdybos. Kiekvienais metais susiduriama su tuo pačiu, kaskart vis sunkiau išsprendžiamu klausimu — kas sutiks įeiti į naują valdybą. Senosios valdybos nariai ieško užsimušdami kandidatų, kad bent kas juos pavaduotų. Sakau, bent kas, nes šiandie jau nežiūrima į kandidato visuomenines ir administracines kvalifikacijas, o tik klausiama ir maldaujama — prisiimk, brolau, šią naštą!

Atrodo, sustojome ant prieš-paskutinio pakopos laiptelio. Ne taip jau seniai mūsų protėviai betkokia kaina gynė tą lietuvybę nesiskaitydami su kaina ir auka, mūsų tėvai didžiavosi esą lietuviai, o mums šiandie toji pati lietuvybė darosi balastas — našta. Ir jeigu toje naštoje nematoma jokios prasmės. o tik susiduriama su nepatogumais, tai kam ją ir beužsikrauti. Juk galima gyventi ir be to, netgi daug patogiau ir geriau. Šitoji aplinkybė dažnai išmuša iš rankų kozerius net ir tiems, kurie vis dėl to sukandę dantis tą naštą neša.

Betgi praktiškai kiekvieno mūsų širdyje dar gyvai tebepulsuoja lietuviškas jausmas. Kaip mes nuoširdžiai džiaugiamės bet kokiu lietuvišku parengimu, atliktu darbu, vaisingomis pastangomis. Aha, gerai, kad turime savo bendruomeninius namus, meninius vienetus, visokiomis progomis parengimus, turime savą spaudą ir t.t. Bet juk visa tai turi kas nors suorganizuoti, pravesti, užpildyti, tik, aišku, tegu kas kitas tą darbą dirba, tą naštą velka, tik ne aš. Juk jaučiuosi ne menkesnis lietuvis ir pasyviai laikydamasis, netgi sudarydamas džiaugsmo tiems. kurie pluša dirba, aš žiūrovų eilėse laikydamasis jų darbus įvertinu. Dirbantiesiems garbė, o man malonumas. Šitoks "racionalus" pasidalinimas (jiems garbė, man malonumas) greitai gali privesti prie to, kad pritruks jėgų dirbantiesiems dėl "garbės", o drauge dings ir malonumai kitiems.

Jau kartą esu minėjęs, kad svetur išklydusiems atrama surandama tik savųjų tarpe. Išliksime tik vieni kitais remdamiesi ir vieni kitiems padėdami. Lietuvybė pasidaro tik tada našta, kada vieni ją velka, o kiti piršto nepajudina ir netgi šaiposi. Lietuvių tautoje yra labai senas ir garbingas paprotys — talkos. Jas mes praktikuojame kartais ir čia, bet gaila, kad šiandie visuomeninio gyvenimo talkoje dirba tik patys užkietėję, o daugumas ateina tik į talkininkų vaišes.

Lietuviškas darbas, ilgainiui tiems patiems žmonėms bevargstant tikrai gali pasidaryti našta, o juntant naštos svorį dingsta darbo entuziazmas, ištirpsta kūrybiškumas ir be vidinio džiaugsmo stumiamos dienos iki kiti susirinkimo, kur gal būt pavyks surasti kitą savo vietoje. O ir tas naujasis (asmuo ar organas) greitai atkanda dantį matydamas vienas bepalikęs, be efektyvaus užnugario, be talkininkavimo pačios visuomenės. Tokiu būdu lietuvybės našta atitenka tik keliems, o visi kiti laukia, kad būtų bent kas padaryta. Vietoje ano gražaus talkos principo — vienas už visus. visi už vieną, šiandie, įsigali naujas principas — jūs dirbkit, o mes įkainuosim jūsų darbą. O, rodos, ateinant su meile visiems į lietuviško darbo barus, ir toji našta nebūtų našta, bet tik entuziastingas reiškimasis, ir to reiškimosi rezultatai viską atliekant vieningoje dvasioje, būtų šimteriopai vaisingesni.

V.K.

ALB KRAŠTO V-BOS P-KAS BENDRUOMENĖS REIKALAIS

(PASIKALBĖJIMAS SU KRAŠTO VALDYBOS PIRM. INŽ. I. JONAIČIU. KRAŠTO VALDYBOS LAIKYSENA IR PLANAI. ATSKIROS VEIKLOS SRITYS.)

Pritaikęs momentą anądien pasibeldžiau į Krašto Valdybos pirmininko inž I. Jonaičio duris, tikėdamasis gauti tikslesnių informacijų apie naujosios Krašto Valdybos veiklą, jos užsimojimus ir planus, kuriais domisi ir ju laukia visa lietuvių bendruomenė iš savo patikėtinių. Pats pirmininkas nusivedė į savo jaukų, skoningai įrengtą salionėlį, kurio vienoje sienoje kabo dailiai išpjaustytas Vytis, o kitoje dail. H. Šalkausko spalvuotas grafikos paveikslas.

Šeimininkas pats pradėjo kalbą. Kai užsiminiau ko atėjęs, jis mane pertraukė:

— Matau, — sako, — bus ilgesnė kalba, ir kad ji sklandžiau rutuliotųsi, eisiu pajieškoti kokio skystimėlio. — Netrukus ant staliuko atsirado pripildytos taurelės su viengungiškais užkandžiais. Tada aš tiesiai prie reikalo:

— **Būdamas šiose pareigose jau antru kartu, sakykit, p. Pirmininke, kaip Jūs šiandie žiūrite į pačią Australijos Lietuvių Bendruomenę: praslinkus dvylikai metų nuo jos įsisteigimo, ar bendruomenėj jaučiama kokia pažanga?**

— AL Bendruomenės gyvastingumas žengiant į tryliktuosius metus vis stiprėja, bręsta. Laiko tėkmėje teisingiau įverti name lietuvių išeivijos padėtį ir jos uždavinius. Visos mūsų tautinio išlikimo — tęstinumo pastangos kaskart vis labiau konsoliduojasi. Tai liudija vis didesniu mastu pasireiškią mūsų kultūriniai parengimai, per kuriuos bendruomenė rikiuojasi į solidžias gretas. Pradedama įsisąmoninti, kad pavienių asmenų ar grupių pastangos tarpusavy be sigindijant teigiamų rezultatų neduoda.

— **Koks būtų, pone Pirmininke, šios Krašto Valdybos esminis užsimojimas?**

— Šioji Krašto Valdyba sieks gražaus ir taikingo sugyvenimo bendruomenėje, nežiūrint, kad čia kryžiuojasi įvairiausi interesai ir pažiūros. Mums visi lietuviai vienodai brangūs. Mes stengsimės įjungti vieningan darban nuošaliai besilaikančius lietuvius ar institucijas. Bendruomenės vadovybė pasiryžusi pamiršti visus būtus nesusipratimus. Mes nesudarinėsime susitarimų, pažadų ir nestatysime sąlygų nuo vieningo darbo nutolusiems, tik turime aiškiai pabrėžti, kad tik gera valia ir lietuviškasis sąmoningumas tėra laidas sklandžiam bendradarbiavimui.

— **Kaip Jūs žiūrite į pasireiškiančią kritiką bendruomenės ir jos vadovybės adresu, ypač iš tų kurie laikosi atokiai nuo bendruomenės?**

Mes priimame ir laukiame visų lietuvių sveikos kritikos Krašto Valdybai ir jos darbams. Krašto Valdyboje dirbą taip pat žmonės, galį suklysti. Kviečiame visus geros valios lietuvius ne vien tik kritikuoti, bet aktyviai jungtis į bendruomenės darbą ir to darbo vykdymui išsirinkti pačius tinkamiausius asmenis. Viskas juk nuo mūsų pačių priklauso. Mes patys sudarome bendruomenę ir patys pasirenkame žmones jai vadovauti.

— **Krašto Valdybą sudaro net septyni asmenys: kaip Krašto Valdyba pasiskirsto darbais?**

— Turiu pastebėti, kad Krašto Valdybai bendras direktyvas nustati Krašto Atstovų Tarybą, o Krašto Valdyba tėra tik jos valios vykdytoja ir tik prieš ja atsakinga už savo veiklą. Savaime suprantama, kad Kr. Tarybos nutarimai tėra tik bendro pobūdžio, gi Krašto Valdybai paliekama iniciatyvos laisvė detalizuoti tuos nurodymus ir tinkamiausiu būdu juos įgyvendinti. Šiuo metu Kr. Valdybos darbas paskirstytas tarp jos narių parenkant tinkamiausią asmenį atitinkamai sričiai. Kiekvienas valdybos narys be bendro pobūdžio darbų turi ir savo specialių, už kuriuos jis pats atsakingas. Paminėtinos šios pareigos: nariai kultūros, jaunimo, informacijos Talkos, ekonominiams — socialiniams reikalams. Šalia to pirmininkas, sekretorius, iždininkas. Naujojoje valdyboje pasiskirsčius pareigoms jau nebeklausiama, ką mes darysim, bet tik būkštaujama, ar sugebės bei suspės viską tinkamai atlikti.

— **Dar anais metais Jums pirmininkaujant Krašto Kultūros Taryba gražiai užsirekomendavo pravesdama Sydnėjuje pirmąsias Lietuvių Meno Dienaas. Ką numato toji pati Kultūros Taryba šioje kadencijoje?**

— Visus Krašto Kultūros Tarybos darbus sunku būtų išskaičiuoti. Tai šakočiausia institucija ir lietuvybės išlaikymo atžvilgiu pati esmingiausia. Prisiminkime tik jos iniciatyva ir pastangomis suruoštas dvejas Lietuvių Meno Dienas, nekalbant apie lituanistinį švietimą ir visas kitas kultūrinio gyvenimo sritis. Pati Kultūros Taryba neturi nei savo išlaikomų chorų, mokyklų, tačiau jos darbas grindžiamas visų kultūrinių pasireiškimų koordinavimu. Didžiausias K. Tarybos rūpestis suorganizuoti trečiąsias Lietuvių Meno Dienas Melbourne 1964 m. Čia numatoma net penki stambesni parengimai: Dainų Šventė, teatro spektaklis, tautinių šokių festivalis, jaunųjų menininkų koncertas, literatūros ir dainos vakaras — koncertas. Didžioji organizavimo našta atiteks patiems melbourniškiams kultūrininkams. Turiu pabrėžti, kad melbourniškiai jau turi patyrimo kult. parengimų organizavime: dar ir dabar tebėra neužmirštos L. Kuitūros Fondo surengtos 1958 m. (Kr. Tarybos sesijos metu) Kultūros Dienos.

Krašto K. Taryba stengsis pagal galimybes sudaryti Kultūros Tarybas prie kiekvienos apylinkės, ypač ten, kur nėra specialios institucijos vietos kultūriniams reikalams. Gretimos apylinkės, kaip Sydnėjuje, galėtų sudaryti bendrą kult. tarybą, nes šis darbas nėra ir negali būti skaldomas.

Vykdant Kr. Tarybos suvažiavimo pageidavimą Kult. Taryba stengsis įsteigti knygų platinimo centrą ir centrinę Krašto biblioteką ypač kaupiant kultūriniam darbui reikalingą medžiagą, kaip gaidas, vadovėlius, teatro veikalus, filmus ir kt. Glaudžiai bendradarbiaudama su Jaunimo Patariamąja Komisija prie Kr. Valdybos Kult. Taryba pasiryžusi pravesti visų jaunųjų menininkų registraciją apylinkėse, surengti jų vakarus — koncertus ir iš čia atrinkti geriausius, kurie galėtų dalyvauti Meno Dienose Melbourne.

(Nukelta į psl. 2)

LIETUVIO SUKURTAS PAMINKLAS

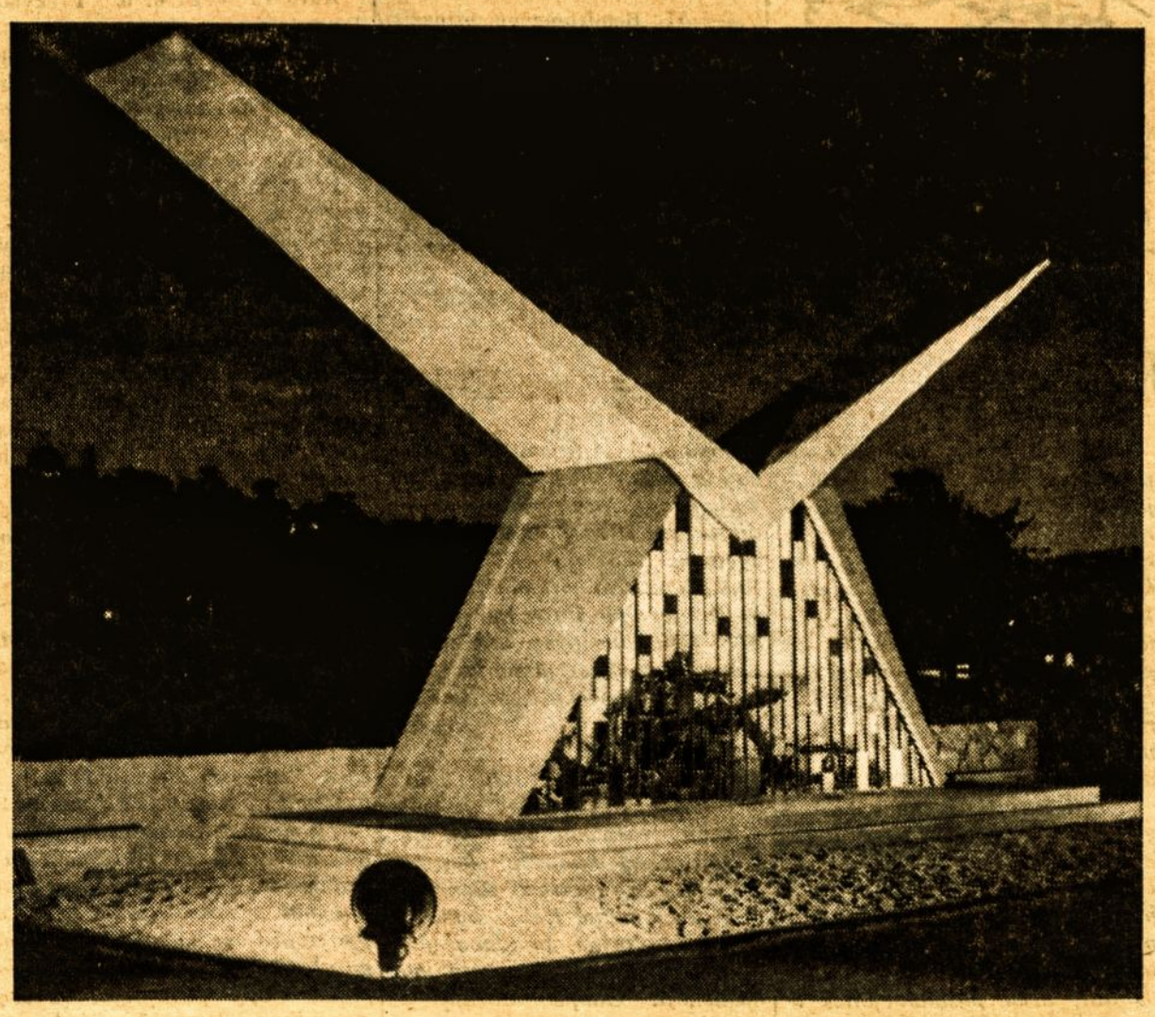

Pereitų metų pabaigoje Coomoje buvo atidengtas paminklas muziejus, kurį suprojektavo ten dirbąs lietuvis architektas inž. Andrius Rimka, o patį paminklą pastatė vietos Lion Club. 1958 m. netikėtai buvo užtikta Cooma apylinkėje liekanos "Southern Cloud" lėktuvo, kuris 1931 m. kovo 21 d. skrido iš Sydney į Melbourne. Su juo drauge žuvo aštuoni žmonės. Anuo metu žuvusio lėktuvo nebuvo įmanoma surasti. Šiems žuvusiems pionieriams ir buvo sugalvota pastatyti paminklą. Ten dirbąs lietuvis architektas Andrius Rimka sumanytam paminklui paruošė keletą projektų, iš kurių pasirinktas ir pastatytas tas, kurį matome paveiksle. Paminklo stogą sudaro lėktuvo sparnų imitacija, o apačią sudaro mažas muziejus, kuriame sudėtos sudužusio lėktuvo liekanos. Paminklas, kaip matome, suprojektuotas labai originaliai ir įspūdingai. Pats architektas A. Rimka dirba Snowy Mountains Authority's štabe projektuotoju. Šalia savo tiesioginio darbo jis yra paruošęs visą eilę projektų bažnyčioms. Gyvena su žmona Coomoje, o vyresnioji duktė darbuojasi kaip gailest. sesuo Sydnėjuje, jaunesnioji Dalia mokosi Goulburn gimnazijoje. Architektūrą baigęs Lietuvoje.

PAVERGTŲJŲ SEIMO ATSTOVAI WASHINGTONE

Kovo 18-22 Pavergtųjų Seimo vadovybė — delegacijų pirmininkai ir Seimo generalinis sekretorius bei jo pavaduotojas — lankėsi Washingtone ir, pasiskirstę keturiomis grupėmis, padarė vizitus 54 senatoriams ir kongresmanams, taip pat ir Valstybės Departamento Europos Skyriaus pasekretoriui R. Davis. Pavergtųjų Seimo veiklos praktikoje jau galima laikyti tradicija JAV Kongreso kiekvienos sesijos pradžioj, o ypač įvykus rinkimams, aplankyti Senato ir Atstovų Rūmų lyderius, painformuoti juos apie faktinę padėtį sovietų pavergtuose kraštuose ir pareikšti jiems sovietų pavergtųjų tautų vardu pageidavimus.

Pastarojo vizito pagrindiniai Pavergtųjų Seimo memorandumo klausimai lietė: (1) Centro ir Rytų Europos tautų apsisprendimo teisės vykdymo iškėlimą Jungtinėse Tautose, (2) JT komisijos kolonizmui likviduoti įpareigojimą užsiimti sovietinio kolonizmo likvidavimu, (3) Baltijos valstybių prievartinio inkorporavimo į Sovietų Sąjungą nepripažinimą, (4) kiekvienoj tarptautinėj konferencijoj sovietų pavergtųjų kraštų bylos kėlimą, (5) 1963 m. Pavergtųjų Tautų Savaitės efektyvų pravedimą ir (6) prie Atstovų Rūmų Užsienio Reikalų Komisijos nuolatinio pakomisio pavergtųjų tautų reikalams sudarymą.

Abiejų partijų senatoriai ir kongresmanai parodė sovietų pavergtųjų tautų reikalams nuoširdaus supratimo bei solidarumo, ir prižadėjo visokeriopą savo paramą. Draugiškai Pavergtųjų Seimo atstovai buvo priimti ir Valstybės Departamente. Konstatuotas visiškas Valstybės D-to ir Pavergtųjų Seimo tikslų sutikimas, išskyrus kaikuriuos VD rezervuotumus dėl taktikos, šių tikslų siekiant.

Kor

BENDRUOMENĖS REIKALAIS

(Žiūr. pradžią psl. 1)

Drauge numatoma rengti kilnojamas meno parodas auklėjimo tikslais. Tos parodos būtų rengiamos lietuvių namuose prie didelių apylinkių, trunkančios ilgesnį laiką. Jų metu būtų rengiamos paskaitos meno temomis.

Kultūriniam darbui taip pat reikalingos lėšos. Kult. Taryba pasiryžusi lėšų telkimą suintensyvinti. Aktyvūs kultūrininkai (mokytojai, chorvedžiai, choristai ir kt.) aukoja daug laiko ir pinigo kult. reikalams. Yra tokių, kurie nei dėl laiko, nei dėl sugebėjimų negali aktyviai prisidėti konkrečiu darbu, bet jie gali lygiai aktyviai reikštis prisidėdami savo įnašais. Turėdama lėšų, Kult. Taryba galėtų imtis didesnių ir reikšmingesnių darbų.

— Krašto Valdybos rūpesčiu ir pastangomis leidžiamas savaitraštis "Mūsų Pastogė". Keičiantis redaktoriams ir valdžioms lietuvių visuomenėje jos adresu buvo visokių atsiliepimų. Ką naujoji Kr. Valdyba numato šiuo reikalu ir koks jos nusistatymas?

— Vienas iš pagrindinių Kr. Valdybos darbų, be abejo yra b-nės savaitraščio Mūsų Pastogės leidimas. Plačiame kontinente išsiblaškiusiems lietuviams spauda yra pagrindinis jungimosi bei ryšio palaikymo ir informacijos ramstis, nekalbant apie vykdomą per ją tautinio sąmoninimo darbą. Mūsų Pastogės redagavimo reikalai visuomet buvo b-nės narių jautriai svarstomi ir pergyvenami. Visai nenuostabu, kad atsiranda užmetimų ir nepasitenkinimų. Juk b-nė susidaro iš įvairių pažiūrų žmonių, savaip interpretuojančių kiekvieną viešą pasisakymą; yra tokių, kurie net mažiausia žinele nuoširdžiai džiaugiasi, o kiti piktinasi. Aišku, tokioje margoje minioje visokių atsiranda ir atsiras.

Šia proga norėčiau painformuoti skaitytojus, kad labai dažnai girdisi priekaištų redaktoriams dėl vieno ar kito paskelbto straipsnio ar žinutės, o kiti redaktorių įrikiuoja į patį b-nės vadovybės sąstatą. Turiu pabrėžti, kad redaktorius yra tik Kr. Valdybos t a r n a u t o j a s ir jo darbas saistomas sutartimi, pagal kurią jis laikraštį redaguoja prisilaikydamas Kr. Valdybos, kaip leidėjo nusistatymo ir pageidavimo. Kr. Valdyba aptaria su redaktorium laikraščio kryptį ir liniją, tačiau dėl straipsnių, kurie galėtų sukelti visuomenėje nerimo ar nepasitenkinimo ar net pažeisti atskirus asmenis, redaktorius tariasi su Kr. V-bos p-ku. Čia Krašto Valdybos nuomonė nulemia.

— Kaip Krašto Valdyba laikysis ateityje Mūsų Pastogės atžvilgiu? Ar numatoma kokių pakeitimų bei reformų?

— Pirmoj eilėj Krašto Valdyba nusistačiusi: 1) netalpinti Mūsų Pastogėje jokių kiršinimo, užgauliojančio ir religinius jausmus pažeidžiančio turinio straipsnių; 2) laikydamasis laisvosios pasaulio spaudos principų ir etikos ben-nės laikraštis leis l a i s v a i pasisakyti kiekvienam skaitytojui bendruomenės interesų ribose; 3) stengsimės, kad būtų daugiau informacijos iš atskirų krašto vietovių; 4) dėsime pastangų ir toliau laikraštį tobulinti: įvedant vaikų skyrių, įtraukiant daugiau naujų bendradarbių, ypač iš jaunųjų, gerinti jaunimo skyrius: Jaunimo Kvieslio, Studentų Žodžio bei sportininkų; 5) finansinei būklei gerinti numatomi du spaudos baliai Sydnėjuje. Taip pat bus prašomos didesnės apylinkės savo ribose surengti tokius spaudos balius M.P. paremti. Jau šiais metais tokį spaudos Balių M. Pastogės naudai surengė Melbourne apylinkės valdyba. Kartu buvo progos Kr. Valdybai ir M.P. Redaktoriui užmegsti asmeninius ryšius su melburniškiais juos aplankant. Ir ateityje Kr. Valdyba stengsis tokiomis progomis nuvykti asmeniškai į M. P-gei paremti balius — parengimus. Bendrai talkininkaudami stiprinsime laikraštį materialiai ir kokybiškai. Bus dedama pastangų laikraščiui gauti daugiau komercinių skelbimų.

— Kalbėdami apie liet. veiklą ir lietuvybės išlaikymą visados akcentuojame jaunimą. Ką Kr. Valdyba daro ar numato daryti jaunimo reikalais?

— Mes didžiuojamės mūsų jaunimo veikliomis organizacijomis: skautų, sportininkų, studentų, ateitininkų, Šviesos ir kt. Jų darbai, metiniai suvažiavimai, šventės, stovyklos yra tie šviesūs taškai, kurie pateisina vyresniųjų dedamas viltis. Kr. Valdyba džiaugiasi savo tarpe turėdama jaunimo reikalams narę p-lę D. Labutytę, kuri, pati būdama aktyvi jaunimo organizacijų narė, sėkmingiau galės informuoti Kr. Valdybą jaunimo reikalais ir sėkmingiau galės perduoti jaunimo rūpesčius. Prie Kr. Valdybos veikia Jaunimo reikalams patariamoji komisija, kuri iki šiol tikrai gražiai atliko tarpininkavimo darbą. Šios k-jos pastangomis jau kaikuriose apylinkėse vyko jungtiniai jaunimo organizacijų pasirodymai, šventės. Šioje kadencijoje numatoma: 1) bent trijose vietovėse — Sydney, Melbourne, Adelaidėje — surengti bendrus parengimus — koncertus, 2) suorganizuoti jaunimo organizacijų komisiją Melbourne 3) registruoti jaunuosius menininkus ir drauge su Kult. Taryba pravesti pasirodymus.

— Tai yra vidiniai bendruomenės reikalai. O ką Kr. Valdyba numato užsienio problemoms, ypač Lietuvos laisvinimo darbe?

— Australijos Liet. B-nė, turėdama apie 10.000 lietuvių, kurių dauguma čia atvyko po II-jo pasaulinio karo, steigėsi ir tvarkėsi niekeno nekliudoma, nes senųjų liet. organizacijų, išskyrus negausią Australijos Lietuvių Draugiją, nebuvo, Bendruomenė apėmė visas lietuviškos veiklos apraiškas tiek kultūrinėje, tiek politinėje (krašto vadavimo) plotmėje. Mes čia neturime nei centrinių vadavimo institucijų, nei jų atstovybių. O jeigu tos centrinės institucijos (Vlikas, Diplomatinė Tarnyba, Pavergtųjų Europos Tautų, Baltų jungtinis komitetas) turėjo kokių nors uždavinių šiame krašte, tai pavesdavo Kr. Valdybai, kuri tai joms talkininkavo. Taip pat Kr. Valdyba ir pati čia savo iniciatyva atliko nemaža naudingų darbų Lietuvos laisvės bylai ginti. Šiems reikalams prie Kr. Valdybos buvo sudaryta speciali tarnyba — Informacijos Talka. Šioje srityje numatoma: 1) pildant Kr. Valdybos pageidavimą Informacijos Talkos narių sąstatą papildyti, kad efektyviau galėtų įvykdyti centrinių institucijų pavedamus arba čią pat Australijoje laiko ir sąlygų padiktuotus darbus; 2) numatoma ir šioje kadencijoje išleisti vienkartinį propagandinį leidinį anglų kalba (panašiai kaip buvo "Voice of Freedom"); 3) numatoma pravesti Lietuvos laisvinimo reikalais akciją ne tik per šio krašto politikus, bet ir per kultūrininkus; 4) skelbti komunizmo tikrovę ir pavojus. Informacijos Talkos darbo sėkmingumas priklausys ir nuo tam reikalui turimų lėšų. Vykdant Krašto Tarybos pageidavimą numatoma išvystyti tampresnį bendradarbiavimą tarp lietuvių, latvių ir estų.

— Šiandie labai plačiai kalbama apie sudarymą centrinės Lietuvos laisvinimo institucijos išeivijoje. Kaip Kr. Valdyba žiūri ir kokios jos sugestijos?

— AL Bendruomenė pripažįsta ir remia mūsų centrines vadavimo institucijas ir su jomis palaiko nuolatinį ryšį. Mes tačiau apgailestaujame, kad yra kelios paraleliai veikiančios institucijos, kas sklaido be reikalo energiją ir lėšas. Jų apjungimas austr. lietuvių nuoširdžiai laukiamas. Vienokia ar kitokia kritika, pasireiškanti mūsų spaudoje lasvinimo institucijų reikalu ir jų atstovavimo visų lietuvių, neturėtų būti suprasta, kaip vienos ar kitos nepripažinimas, bet veikiau kaip noras centrinę instituciją stiprinti, suteikti jai didesnio svorio. Bendruomenė rema VLIK'ą ir jo darbus vertina, tačiau mūsų giliu įsitikinimu, VLIK'e turėtų būti atstovaujama Pasaulio Liet. Bendruomenė, kaip demokratiškai besitvarkanti organizacija ir čia jos nuomonės būtų svaresnės, negu tos ar kitos partijos (kitos jau nebeegzistuojančios). Reikia pabrėžti, kad ALB taip pat atiduoda savo duoklę laisvinimo reikalams.

— Kokio Kr. Valdyba nusistatymo veikiančių fondų atžvilgiu? Kaip žinote, su buvusia Kr. Valdyba ir Tautos Fondo atstovybe girdėjosi apsipešiojimų, nors pati Tautos Fondo Valdyba su ALB Krašto Valdyba draugauja, net pinigus skolina.

— Krašto Valdyba, prisilaikydama Kr. Tarybos nutarimų, toleruos bet laikysis neutralumo visų veikiančių fondų atžvilgiu iki bus sudarytas vieningas fondas, tačiau esant šiandie keliems fondams dar nereiškia, kad Australijos lietuviai jų neremtų: mūsų pareiga paremti lėšomis Lietuvos laisvinimo darbą ir todėl Kr. Valdyba ragina bendruomenės narius aukoti vienam ar kitam pasirinktam fondui ar fondams. Mūsų įsitikinimu laisvinimo reikalams lėšos labai reikalingos ir jos prasmingai sunaudojamos.

— Svarbu remti veikiančias laisvinimo institucijas, bet ir pati Krašto Valdyba bei šalia jos veikiančios liet. institucijos taip pat reikalingos išteklių, kad sklandžiau funkcionuotų bendruomenės kult. reikalai. Ar Kr. Valdyba numato šiuo reikalu kokių nors žygių?

— Bendruomenė kaip žinome, vadovauja — koordinuoja, centralizuoja mūsų kultūrinį darbą šalia to atlikdama uždavinius po-

(Pabaiga psl. 3)

— Prieteliau, susirūpinęs, ką dovanot Velykų proga savo bičiuliui? Gražiausia dovana, puikiausias margutis — *Mūsų Pastogė*. Jeigu neskaitai — šiandie užsisakyk ir kitą paraginkl

Dovaniniai siuntiniai į U.S.S.R.

Jei numatote siųsti siuntinį savo artimiesiems, kreipkitės į mūsų firmą. Mes esame sudarę kontraktą su Vneshposiltorgu Maskvoje betarpiam ir greitam Jūsų siuntinių persiuntimui į Sov. Sąjungą.

HANSA TRADING CO. persiunčia Jūsų pačių sudarytus siuntinius, o taip pat priima užsakymus exportinėm kainom: maisto produktų; aprangos ir avalynės; automobilių; padangų; motociklų; skooterių; dviračių; šaldytuvų; radio aparatų; TV aparatų; tape rekorderių; dulkiasiurblių; skalbimo mašinų; siuvimo mašinų; šautuvų; foto aparatų; laikrodžių; muzikos instrumentų ir t.t. Pristatymas maždaug per 30 dienų.

Persiųsdami savo siuntinius ar užsakymus per HANSA TRADING CO., užtikrintai mokėsite tikslius sovietinius muitus ir minimalius persiuntimo mokesčius.

HANSA TRADING CO.

MELBOURNE ● 197 Flemington Rd., Nth. Melbourne. Tel. 30-3347.
SYDNEY ● 590 George St., (Crystal Arcade). Tel. 61-3265, vak. Tel. 75-6578.
CANBERRA ● Fl. 3, 14 Hayley St., Ainslie, A.C.T.
ADELAIDE ● 41 Tapleys Hill Rd., Hendon, S.A. Tel. J-2879.
● 18 Torrens Ave., Fullarton, S.A. Tel. 7-3626.

PASAULINĖ RANKDARBIŲ PARODA VAŠINGTONE

Kovo 10 — 24 d. d. Prekybos Departamente buvo atidaryta "World Craft Exhibit" paroda.

Parodoje dalyvauja 42 valstybės. Iš už geležinės uždangos kraštų dalyvauja — Bulgarija, Lenkija, Vengrija, Jugoslavija.

Iš Pabaltijo valstybių tedalyvauja tik Lietuva.

Parodoje, Lietuvos vardu, Lietuvos Pasiuntinybė Vašingtone pateikė šiuos eksponatus: vieną dekoruotą spalvotą vazą, vieną medžio drožinį "Berymanti Moteris", vieną medžio kryžių, vieną medžio koplytėlę, Sibiro tremtinių pagamintą ražančių iš juodos duonos, rankšluostį, vieną tautišką stalo užtiesalą, gintaro ir margučių.

Lietuvos vitrina buvo nufilmuota bei fotografuota daugelio fotografų, kurie parodoje lankėsi. Prie vitrinos, atidarymo metu, stovėjo trys jaunos lietuvaitės, apsirengusios tautiškais drabužiais — E. Jurgėlaitė, Pr. Laučkaitė ir A. Vitėnaitė.

Televizijoje buvo parodyta Lietuvos vitrina su lietuvaitėmis. Žiūrovų dėmesį Lietuvos vitrina patraukė dar ir todėl, kad Valst. Depart. sekr. žmona, Ponia Dean Rusk, priėjusi prie vitrinos, ilgai ja grožėjosi ir kalbėjosi su Ponia A. Kajeckiene, Lietuvos Atstovu bei lietuvaitėmis, kurios prie vitrinos buvo.

★

Bulgarai skelbiasi pasigaminę tokias cigaretes, kurios be nikotino ne tik nekenks rūkančiojo sveikatai, bet netgi gydys nuo kaikurių ligų.

POKARINĖ EUROPA

JONAS STANIŠKIS

ŠALTASIS KARAS

Šaltasis karas, toji keista ir sunkiai definuojama realybė, tęsiasi jau virš dvylikos metų. Jis įsiliepsnojo Berlyno blokados metu ir jo šaltai liepsnai nesimato galo. Galbūt vertėtų tad paklausti, kur, pagaliau, yra to šaltojo karo esmė? Ar ta nemaloni situacija, kurioje žmonija n e j u č i o m i s atsidūrė, vien dėlto, kad laiku nėsusivokė savo tarpe priglaudusi nedorą narį, panašiai kaip, pavyzdžiui, į nemalonią padėtį patenka nieko nedėtas žmogus, kaip Gogolio herojus Čičikovas, staiga supratęs esąs grąsioje Nozdriovo kompanijoje?

Tai, maždaug, atitiktų populiariausiai šaltojo karo koncepcijai. Tokioje padėtyje atsidūrus nelieka nieko kito, kaip galimai taktiškiau, neišverčiant stalų ir nesukeliant įtarimo, jog ketinama gintis, atstatyti jėgos balansą: Nozdriovui turint lazdą ir pačiam lazda apsiginkluoti ir tokiu būdu jį priversti prisilaikyti žaidimo taisyklių. Ir lošti toliau.

Bet šaltąjį karą galima ir kitaip įsivaizduoti. Ar prasidėjo jis nejučiomis? Ar šaltasis karas sulygintinas savo etiniu turiniu su nelaimingu atsitikimu, kuriam nebeįmanoma surasti kaltininko? Ar negalima prileisti, kad šaltasis karas buvo sugalvotas, kad jis sąmoningai sukurta programa? Ar šaltasis karas nėra sistema, su mums nežinomais, bet nežiūrint į tai realiais tikslais?

Tą mūsų klausimą pateisina generolo de Gaulle pasikalbėjimas su J. A. V. prezidentu F. D. Roosevelt'u, Vašingtone, tuojau po sąjungininkų išsilaipinimo Normandijoje 1944 metais. Istoriko akimis, galimas daiktas, tasai pasikalbėjimas ir yra šaltojo karo pradžia (Seka tekstas, paimtas iš gen. de Gaulle memuarų, antros dalies).

... Mūsų pasikalbėjimų metu jisai (Rooseveltas) vengė bet kokių aktualių sprendimų, bet užtai davė man progos pažvelgti į jo politinius planus karą laimėjus. Jo planai gi buvo įspūdingi nors ir gana grąsūs Europos ir Prancūzijos atžvilgiu. Anot prezidento, J. A. V. izoliacinė politika buvusi klaida ir nebetęstina. Bet, žengdamas iš vieno kraštutinumo į kitą, jisai ketino sukurti tarptautine teise pagrįstą permanentinės intervencijos sistemą. Jo nuomone, keturių valstybių direktoratas — J. A. V., Sovietų Sąjungos. Anglijos ir Kinijos, — turėtų spręsti pasaulio problemas. Antraeiliai sąjunginiai turėtų sudaryti tarptautinį parlamentą, kurio prasmė tebūtų suteikti demokratinę išvaizdą "keturių didžiųjų" autoritetui. Praktiškai viso pasaulio teritoriją Rooseveltas buvo linkęs perleisti likusiems trims didiesiems, Amerikai terezervuodamas teisę kontroliuoti visuose kraštuose, įskaitant ir Prancūziją, įsteigtas kariškas bazes.

Pataikaudamas tokiu būdu ambicijai, Rooseveltas tikėjosi prisivilioti Sovietų Sąjungą, nes organizacijos kontrolė šiaip ar taip liktų jo rankose: Čiangkaišeko nacionalinė Kinija buvo jo kūrinys, o britai, bijodami nustoti savo dominijų, turėtų jam nusilenkti. Gaujas "mažųjų" jisai tikėjosi galėsiąs valdyti materialinės paramos teikimu arba tokios paramos sulaikymu, kitaip sakant ekonominiu šantažu. Toji parama, kartu su kariškomis bazėmis, suteiktų daugeliui Afrikos, Azijos ir Australazijos tautų galimybę išsikovoti nepriklausomybę ir jos, savo ruožtu, tuomet tik padidintų nuo J. A. V. priklausomų tautų ir valstybių skaičių. Turėdamas tokias dideles perspektyvas jisai Europos, Vokietijos, Italijos, Balkanų ir Vislos pakrančių klausimus telaikė antraeilėmis problemomis. Jis neturėjo jokios intencijos savo monumentalų planą paaukoti jieškant tuos kraštus patenkinančių sprendimų.

Tylėdamas klausiau Roosevelto planų. Jo troškimas valdyti slėpėsi po idealizmo kauke, bet tai tebuvo žmogiška. Jisai kalbėjo kitaip negu kalba doktrinas ir principus dėstantis profesorius: lengvais brūkšniais, apybraižomis, Rooseveltas demonstravo savo intencijas taip subtiliai, kad buvo nelengva tam suvedžiotojui — menininkui bet kokiame konkrečiame taške oponuoti. Nežiūrint į tai, aš jam pasakiau, jog mano nuomone jo planas esąs pavojingas vakarų pasauliui. Vertindamas Europą, kaip antraeilės svarbos objektą jis silpnino kaip tik tai, ką teigė remiąs, būtent Civilizaciją. Norėdamas įsigyti Sovietų Sąjungos palankumą jis turėjo jai perleisti Balkanus, Lenkiją ir Pabaltiją, neskaitant kitų būtinų koncesijų. Ar jis galėjo būti tikras, kad Kinija liksianti savo tuometinėje formoje? Jei buvo tiesa, ką aš pirmuoju tuomet pagalvojau ir pasakiau, kad kolonijalinės valstybės turėsiančios atsisakyti tiesioginės autoritatyvinės administracijos ir ją pakeisti konstitucine sąjunga, argi buvo tikslu savo ruožtu toms valstybėms užmesti tokius suvaržymus, kurie net ir kolonijoms nebegaliosiantys? Tokių pastangų rezultate tekiltų ksenofobija, anarchija ir pavojus visam pasauliui.

Aš atsakiau:

— Restauruoti reikia vakarus. Jei vakarai atgaus lygsvarą — visas likęs pasaulis paseks jų pavyzdžiu. Jei vakarai susilpnės — barbarizmas viską nušluos. Vakarų Europa, nežiūrint į susiskaldymą ir nesantaikas yra vakarų pagrindinis šulas. Šitų senų tautų vertybės, galia ir pavyzdys neturi pakaitalo pasaulyje. Prancūzija gi ypatingai svarbi, nes ji vienintelis Europos kraštas, kuris visuomet bus Jūsų pusėje. Aš žinau — Jūs esate numatęs materialinę paramą Prancūzijai, bet to nepakanka. Prancūzija turi išsikovoti pasitikėjimą ir energiją politinėje plotmėje, tik tuomet ji atgaus savo prarastą padėtį Europoje. Bet ar pasieks to Prancūzija, jei ji bus išskirta iš didžiųjų valstybių tarpo ir nedalyvaus jų sprendimuose, jei ji nustos savo teritorijų Azijoje ir Afrikoje? Argi pokariniai įvykiai, kaip Jūs juos įsivaizduojate, neužmes jai nugalėto ir pavergtojo psichologijos?"

Roosevelto planas nepasikeitė. Europa pasikeitė. Apie tai sekantį kartą.

NAUJAS LITUANUS

Šiomis dienomis Australiją pasiekė naujas Lituanus (3) numeris. Šiame numery Pranas Zundė rašo apie privatų ir socialistinį žemės ūkį Lietuvoje, Juozas Jakštas apie Žalgirio mūšį pagal Dlugošaus šaltinius. A. Raginis pristato poetą Faustą Kiršą ir P. Jurkus apie K. Žoromskio kūrybą. Visas Lituanus numeris iliustruotas K. Žoromskio darbais. Tai yra tikrai reprezentacinis lietuvių kultūros leidinys anglų kalba.

EUROPIETIS SPECIALISTAS OPTIKAS

Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.

8th Floor, Capitol House, 109 Swanston St., Melb., C.I. (Priešais Melbourne Town Hall)
Tel. 62-2231

E. ŽIŽIENĖ

ŠVIETIMO KRIZĖ (2)

DEWEY SISTEMOS PASEKOS

Turtingiausio ir įtakingiausio krašto, Jungtinių Amerikos Valstybių, o dalinai ir Anglijos bei Australijos švietimas tebeseka šimtmečio pradžioje John Dewey nustatytas gaires.

Dewey savo auklėjimo sistemos išeities tašku padarė vaiko, jo nuomone, įgimtą palinkimą nuolatos veikti ir jieškoti, o jos uždaviniu pasirinko socialinį pridėrinimą ir pasiruošimą vsuomeniniam gyvenimui. Teoretiškai toks išeities taškas gali būti tikslingas, o uždavinys, ypač industrinėje, į didžiulę mašiną panašioje bendruomenėje, patrauklus. Praktiškame mokyklų darbe tos pažiūros pavirto pastanga duoti vaikams kuo daugiau laisvės dirbti tokiose srityse, kurios jiems patinka; leisti jiems kiek įmanoma patiems pasirinkti mokslo dalykus ir net mokymosi būdą; sukurti sąlygas, kuriose vaikai patys "atidengtų", "atrastų" jiems reikalingas žinias; mokytojus padaryti ne tiek "ex-catedra" dėstytojais, kiek dėmesio sužadintojais, vadovais, įkvėpėjais. Pagrindinis dėmesys nukreiptas nuo mokslo dalykų turinio į bendrą mokyklos auklėjimą įtaką, pasitikint, kad laimingas, sugyvenas, draugų tarpe vaikas, besimokąs tai, kas jam nuoširdžiai patinka ir jį domina, apsuptas patrauklių mokslo priemonių ir kūrybingų mokytojų, negalės bent ribotose mokslo srityse nepasiekti pačių geriausių mokslo resultatų. Vienintėliu mokyklos moraliniu uždaviniu buvo suprasta išūgdymas gero demokratinio piliečio. Ypatingas dėmesys atkreiptas į mokyklos taip vadinamą užprograminį auklėjimą: nuomonės išreiškimą lavinančias diskusijas, mokinių savivaldos organizacijas, savo ir kitų miestų įvairiausių įžymybių ir įvairybių lankymą, grupės dvasią ugdančias sporto varžybas ir t. t. ir t. t. Net ir tokie dalykai, kaip lytinis auklėjimas ir eismo taisyklių išmokymas ėmė virsti tiesiogine mokyklos atsakomybe. Besistengiant vaikus suskirstyti į tokias grupes, kuriose jie galėtų mokytis tai, kas jiems patinka ir prieinama, nejučiomis įsigalėjo beveik religinė pagarba ir pasitikėjimas neperseniausiai atrastam sugebėjimų matavimui (I.Q). Kadangi gabumai esą paveldimi, todėl jie nevienodi, ir niekas negalįs padidinti ar sumažinti įgimtos žmogaus inteligencijos. Todėl esą svarbu atrinkti ir specialiai mokslinti gabiuosius, iš kurių turįs išaugti bendruomenės vadovų, intelektualų, profesionalų sluogsnis. Kitus reikia taip paruošti, kad jie užimtų menkesnius ir pačius menkiausius visuomenės postus ir vistiek būtų patenkinti, pozityvūs ir save gerbią piliečiai.

Kai J. A. Valstybėse prieš keletą dešimtmečių šitokios auklėjimo pažiūros pasidarė sistematingai ir tiksliai nustatytos bei universaliai priimtos įvairių mokslinių institucijų darbo gairės, buvo tikėtasi geriausių rezultatų. Su priaugančios kartos į gyvenimą išėjimu visos socialinės problemos turėjo būti išspręstos. Tačiau šiandieną, kada viltingai lauktas laikotarpis jau atėjo, amerikiečiai su baime teigia, kad jų viltys nepasiteisino, kad kažkur visoje jų auklėjimo sistemoje padaryta didžiulių klaidų. Specialistų vis dar trūksta ir vis dar juos gabenamasi iš Europos, o pusiau prasimokslinusių bedarbių skaičius auga. Milžiniški nuostoliai pinigais ir gabumais patiriami dėl skandalingo egzaminų neišlaikančio jaunimo procento. O bendras mokslo lygis yra nusmukęs. Eilė amerikiečių auklėtojų teigia, kad Sovietų Sąjungos gimnazijų mokslo lygis esąs aukštesnis negu J. A. Valstybių. Socialinio susiderinimo irgi nepasiekta: bedarbių problema neišspręsta, jaunų nusikaltėlių ir kitokių priešvisuomeniškų maištininkų skaičius kelia rūpestį. O ir grynai žmogiško amerikiečio charakterio savybėm nekartą su rūpesčiu suabejota. Neseniai pabaigta studija stebėjusi ir lyginusi elgęsi nelaimės ištiktos amerikiečių grupės su panašia turkų grupe parodė gasdinančius rezultatus. Abi grupės buvo Korėjos kare dalyvavusių ir į Šiaurės Korėjiečių nelaisvę patekusių kareivių vienetai. Amerikiečiai pasirodė jau ir fiziškai nelaimę daug sunkiau pakelią negu turkai: tose pačiose sąlygose procentualiai jų keleriopai daugiau išmirė. Tačiau, svarbiausia, jie daug daugiau palūžo dvasiškai. Turkai lojaliai laikėsi savo grupėje, gelbėjo vienas kitą, klausė savo vyresniųjų bei buvusių vadų, slaugė savo sužeistuosius, dalijosi maistu ir kitais reikmenimis, nesidavė "atverčiami" į komunizmą ir su išdidžiu užsispyrimu gynė savo tautinį savitumą. Amerikiečiai, gi, gyveno anarchijoje, asmeniškam apsileidime. Visi grupiniai ryšiai iširo, buvę to paties vieneto dalyviai šnipinėjo priešams ir išdavinėjo vienas kitą, apleidinėjo ir net iš sunkvežimių pakelėn mėtė savo sužeistuosius, vogė maistą iš savo pačių sergančiųjų, nerodė lojalumo niekam. Šitokios studijos išdavų negalima mėginti visuotiniai pritaikinti, bet ir savo ribotame siaurume ji pasirodė charakteringa ir verta susimąstymo.

Jei žmonės yra tokie, kokie jie išauklėjami, tai amerikiečiai turi pagrindo galvoti, kad Dewey sistema didele dalimi kalta dėl jų patirtų nusivylimų. Pasirodo, žmogus nevisada elgiasi pagal matematinio preciziškumo taisykles, kur priežastis nustačius jau galima ir resultatus atspėti. Dvasiniai pasireiškimai nebūtinai seka gamtos mokslų dėsnius.

BENDRUOMENĖS...

(Atkelta iš psl. 2)

litiniame sektoriuje ar tai centr. institucijų pavedama, ar tai sava iniciatyva. Savo tarpe rūpesčių turime daug: mokyklos stokoja priemonių, chorai gaidų, teatrai veikalų ir techniškos pagalbos ir t.t. Tad nenuostabu, kad produktyviai veiklai būtinos lėšos. Manytume, kad mūsų vidiniams reikalams lėšų telkimas yra lygiai tiek svarbus, kaip ir politiniams fondams. Tad ši Kr. Valdyba numato pravesti anksčiau minėtiems reikalams aukų vajų kasmet numatant vieną mėnesį aukų rinkimui, kur apyl. valdybos, seniūnijos su specialiais aukų lapais kreipsis į savo tautiečius. Šiemet toks aukų rinkimo vajus numatomas rugpjūčio mėn. Tad prašytume apylinkių valdybas ir visus tautiečius suprasti reikalo svarbą ir prisidėti sava auka. Surinktų aukų 30% pasiliktų vietos reikalams, gi likusioji dalis eitų Krašto Valdybos iždan, iš kur gautos lėšos būtų paskirstomos Informacijos Talkai, Kultūros Tarybai ar kitiems bendruomeniniu mastu reikšmingiems darbams. Lėšas skirstant bus laikomasi principo vengti šališkumo ir apimti visas bendruomenėje veikiančias kult. institucijas.

— Šiais metais įvyksta Kanadoje Pasaulio Lietuvių B-nės Seimas. Ką Kr. Valdyba pasakytų šiuo reikalu?

— Pasaulio Liet. B-nės Seimas įvyksta š.m. rugpjūčio mėn. 30 d. Toronte, Kanadoje. Seime bus paliesti organizaciniai, kultūriniai, politiniai ir finansiniai b-nės uždaviniai. Tuo reikalu Kr. Valdyba palaiko glaudų ryšį su P. L. B-nės valdyba ir mūsų atstovai seime bus painformuoti apie Australijos Liet. B-nės pageidavimus bei siekimus.

— Kaip matyti, Kr. Valdyba prieš akis turi daug ir didelių užsimojimų. Bet kaip juos galima įvykdyti trūkstant lėšų. Ar šalia aukų Kr. Valdyba galvoja apie pajamas iš kitokių šaltinių?

— Jau eilė metų kaip Kr. Valdybos bandė sudaryti sąlygas b-nės ribose suorganizuoti įmones, kredito draugijas ir pan., kad b-nės vadovybė bei jos institucijos turėtų lėšų savo uždaviniams vykdyti. Praeita Kr. Valdyba bandė suorganizuoti ekonominę komisiją panašiems tikslams. Deja, jaunieji ekonomistai susilaukė neužtarnautos insinuacijomis pagrįstos kritikos, ir reikalas tapo sužlugdytas. Šioji Kr. Valdyba pasiryžusi iš naujo išstudijuoti šiuos reikalus ir kas bus pasiekta, b-nė bus painformuota.

— Dar mažutis klausimas, p. Pirmininke: Kaip vyksta pernai išleisto A.L. Metraščio platinimas? Sekant užsienio spaudą, apie mūsų Metraštį yra labai gražių atsiliepimų.

— Krašto Valdybai didelį rūpestį sudaro Metraščio išleidimo skolos, kurių turime virš £1000. Malonu konstatuoti, kad šiam reikalui gautoji paskola iš Tautos Fondo (£300) jau grąžinta. Nežiūrint, kad Metraštis ir gražiai išleistas ir labai palankiai ypač Amerikos lietuvių įvertintas, mūsiškiai nesiskubina jo įsigyti. Šioji Kr. Valdyba stengsis esamą skolą išlyginti žinoma iš gautų pajamų už išplatintą Metraštį. Pirkėjai turėtų paskubėti, nes Metraščio kietais viršeliais egz. labai nedaug bepaliko.

— Kaip Kr. Valdyba nusistačiusi Vasario 16-sios gimnazijos ir paliegusių lietuvių, tebėsančių Vokietijoje, riekalais?

— Krašto Valdyba ir šičia negali būti neutrali: ji laiko savo pareiga raginti ir priminti, kad yra ir tokių lietuvių, ypač Vokietijoje, kurie negali emigruoti ir reikalingi mūsų paramos. Malonu pastebėti, kad atsiranda tokių apylinkių, kaip kad Cabramattos, kuri savo iniciatyva ėmėsi organizuoti Vasario 16-sios gimnazijai šelpti rėmėjų būrelius.

Dėkodamas už išsamią informaciją dar pasiteiravau:

— Jūsų tokie platūs užsimojimai — ar įmanoma bus visa tai įgyvendinti?

— Kodėl ne, — nusišypsojo p. Jonaitis. — Iš tiesų, pati Kr. Valdyba praktiškai nedaug ką gali: mūsų tėra tik septyni ir tai tuščiomis rankomis. Mūsų užnugaris yra visa lietuvių bendruomenė: būdami vieningi ir solidarūs mes galime visa tai lengvai įvykdyti ir net gi daug daugiau. Tad ir kviečiu visus jungtis kuo ir kaip kas išgali: darbu, auka, įnašais, sugebėjimais bei patarimais. Bendro ir solidaraus darbo vaisiais ne tik galėsime patys pasigėrėti, bet ir prieš kitus pasididžiuoti, kokie esame sąmoningi, vieningi ir drausmingi.

Atsisveikindamas su maloniu šeimininku pagalvojau: jeigu taip visi persiimtume ta lietuviška bendruomenine idėja — Dieve, kiek tai būtų galima pasiekti!

L.D.

KŪRYBOS KERTELĖ

JUOZAS MIKŠTAS

TĖVIŠKEI

Jautri širdis svetur
nuolat prisimena savo maldas, kalbėtas visiems tėviškės daiktams.

Jul. Tuwim

Mes melsdavomės Tavo akmenims ir medžiams,
Mes melsdavomės Tavo dulkantiems keliams.
Mes melsdavomės Tavo vakarams bežadžiams,
Mes melsdavomės Tavo saulės spinduliams.

Mes melsdavomės Tavo kvepiantiems arimams,
Mes melsdavomės Tavo upėms, ežerams,
Nė nesapnuodami, kad toks baisus likimas,
Iš Tavo glėbio mus išplėšęs, čia ištrems.

Mes melsdavomės Tavo sidabrinei jūrai.
Mes melsdavomės Tavo pievoms ir laukams.
Dabar į savo šiaurę tik akis pražiūrom,
Bijodami, kad jos iš lūkesčio aptems...

Aistringai melsdavomės Tavo gruodžio gruodui,
Ir Kūčių snaigei melsdavomės paslapčia...
Maitino sočiai Tavo kupini aruodai,
Dabar mus ilgesys tiktai maitina čia.

Mes melsdavomės Tavo giedrai, audrai, vėjui,
Mes melsdavomės Tavo bažnytėlei ant kalvos.
Dabar kalbėti sielvarto maldų nespėjam,
Kartodami tik vieną vardą Lietuvos...

GERI DRAUGAI

Laikui bėgant, daug kas užsimiršta,
Ir nublunka ryškūs praeities vaizdai.
Tik pro metų miglą sunkią, tirštą,
Nuolat šypsosi gerų draugų veidai.

Juos lemtis išblaškė po pasaulį,
Jų keliai, kažin, ar susitiks kada.
Šiaurėje ar pietuose matys jie saulę,
Niekad neužgis jų ilgesio žaizda.

Mintimis dažnai jie susirenka,
Sėdasi prie bendro stalo, kaip andai.
Viens kitam šiltai paspaudžia ranką,
Ak, ir vėl džiaugsmu liepsnoja jų veidai.

Vyno sklidinas taures iškėlę,
Už jaunystę iki dugno lenkia jas.
Išsisklaido rūpesčių šešėliai,
Ryžtas tiesia ateičiai tamprias gijas.

Ir tik mintimis jie gal nuklysti,
Tiktai mintimis nueiti į tenai,
Kur žaliavo jų trapi jaunystė,
Iš kurios beliko vien tik pelenai...

Laikui bėgant, daug kas užsimiršta,
Ir nublunka ryškūs praeities vaizdai.
Tik pro metų miglą sunkią, tirštą,
Nuolat šypsosi gerų draugų veidai.

yra nuotaikos ir momentinio išgyvenimo poetas. Jo kūryboje vyrauja meilės, ilgesio, patriotiniai, kančios ir džiūgesio motyvai, žiūrint, ką jis kūrimo metu išgyvena ir kokios nuotaikos. J. Mikštas kuria spontaniškai ribodamasis savo individualiu išgyvenimu. Todėl jam svetimas minties brandinimas savyje, klasifikavimas, sisteminimas. Užtat jo kūryboje apstu širdies, jausmo, išgyvenimo.

Juozas Mikštas yra vilnietis, realiai patyręs lenkų okupacijos sunkumus ir kančias, buvo kalinamas ir kankinamas. Pradėjęs rašyti Vilniaus lietuvių spaudoje, dar daugiau rašė pasitraukęs į Nepriklausomą Lietuvą. Neapleido jos mūzos ir už Lietuvos ribų. Australijoje gyvena nuo 1947 m. bendradarbiaudamas Australijos ir užsienio lietuviškoje spaudoje.

Šalia lyrikos J. Mikštas yra apsčiai paskelbęs ir eiliuotų humoreskų Gervazo Maukelės vardu. Šalia lyrinės kūrybos J. Mikštas yra daug rašęs ir teberašo aktualiais visuomeniniais ir kultūriniais klausimais.

Pereito mėnesio 18 d. poetui suėjo 50 metų.

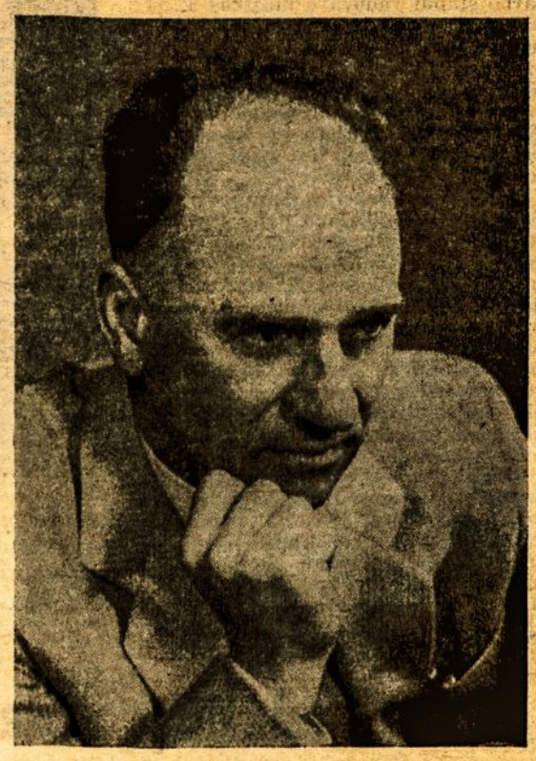

LATROBE VALLEY LIETUVIAI

sveikina **Juozą Mikštą — Šilainį** jo 50-ties metų ir tautinio bei kūrybinio darbo 30-ties metų sukakties proga.

PADĖKA

"Mūsų Pastogės" Redakcijai už sveikinimą ir linkėjimus, Salės Lietuvių Seniūnijos tautiečiams už sveikinimus ir dovaną, Latrobe Valley seniūnui p. F. Sodaičiui, p. M. Sodaitienei už suruoštą mano penkiasdešimtmečiui pikniką, p. V. Bučiui už gražiai nupieštą sveikinimo raštą, p. B. Šeštokienei už gėles, p. V. Grigoniui už leidimą piknikui pasinaudoti jo ūkio teritorija ir visiems Latrobe Valley lietuviams, sveikinusiems ir apdovanojusiems mane mano penkiasdešimtojo gimtadienio ir 35 metų mano kuklios literatūrinės darbuotės bendradarbiaujant lietuviškoj periodikoj sukakties proga, reiškiu nuoširdų, lietuvišką ačiū.

Juozas Mikštas

NAUJAS ŠV. RAŠTO VERTIMAS

Senai jau lauktas Šventojo Rašto vertimas. To vertimo pirmoji dalis, Naujasis Testamentas su Psalmais, išleistas Britų Biblijos Draugijos Londone, jau galima įsigyti American Bible Society, 450 Park Ave, New York 22, Nem York; 310 N. Michigan, Chicago, Illinois, ir visoj eilėj lietuvių knygynų. Viso Šventojo Rašto išleidimo galima laukti po 3-4 metų. Naująjį Testamentą naujai iš graikų kalbos vertė kun. Algirdas Jurėnas, Harvardo Universiteto doktorantas, kuris šiuo metu iš hebrajų kalbos verčia Senojo Testamento dalį. Vertimas atliekamas, bendradarbiaujant visų Amerikos lietuvių evangelikų bažnyčių atstovams dvasininkams.

Naujasis Šventojo Rašto vertimas turi tikslą patarnauti netik vien lietuviams protestantams, bet ir aplamai visiems lietuviams. Vertimas išleistas gera lietuvių kalba. Juo stengtasi tiksliai išreikšti hebrajų ir graikų teksto prasmę. Prie vertimo nepridėta jokių komentarų, išskyrus tekstinių variantų pastabas, kaip kad daroma ir kituose naujuosiuose Šventojo Rašto leidiniuose. Tuo būdu vertimas pasidaro priimtinas visų konfesijų lietuviams, norintiems tiksliau pažinti Šventojo Rašto šaltinių mintį ir dvasią.

Tiesa, tai ne pirmutinis Biblijos vertimas į lietuvių kalbą. Prieš kelis šimtus metų evangelikai kunigai, pasinaudodami prof. Jono Bretkūno vertimu, padarė Šventąjį Raštą prieinamą lietuviams. Šventasis Raštas lietuvių kalba buvo išleistas daug kartų; jo laidos daug kartų buvo taisomos. Savo laiku šitos laidos atliko savo uždavinį. Iš tų laidų pasisemta daug dvasinės stiprybės. Bet kaip vystosi ir kinta kiekviena gyva kalba, taip kinta ir lietuvių kalba. Šventojo Rašto vertimo tikslas yra patį vertimą taip paruošti, kad jį galėtų suprasti ko didžiausias skaitytojų skaičius.

Lietuviai katalikai irgi yra nuveikę didelį darbą Šventojo Rašto vertimo srityje. Be vysk. Giedraičio pastangų, didelį darbą atliko arkiv. J. Skvireckas, kuris į lietuvių kalbą išvertė visą Šventąjį Raštą. J. Skvirecko vertimo ypatingos žymės, tai geras žodžių parinkimas ir pats sakinių lietuviškumas. Reikia tikėtis, kad J. Skvirecko vertimas kada nors bus išleistas viena knyga; ligi šiol jis buvo leidžiamas atskirais tomais. Versdamas Šventąjį Raštą, J. Skvireckas vadovavosi lotyniniu Vulgatos tekstu ir tik komentaruose patį vertimą dažnai palygina su graikų ir hebrajų tekstais. Mūsų dienomis katalikų mokslininkai rodo tendenciją grįžtis nuo Vulgatos į originalinių kalbų tekstus ir jau kai kuriomis kalbomis yra išleidę eilę vertimų, nebesekančių vien Vulgata.

A. Jurėno vertimas, padarytas iš originalių kalbų naudojantis pačiais naujausiais Biblijos tyrinėjimo rezultatais ir komentarais. Vertėjas stengiasi ne tik tiksliai perduoti originalo mintį, bet ir stilių, kaip tai ryšku Psalmuose. Tuo būdu senovinė hebrajų poezija lietuvių kalboje įgauna skambią, poetišką, vietomis galingą išreišką. Pats vertimo darbas pasižymi dideliu kruopštumu; kiekvienas žodis parinktas taip, kad atitiktų originalo žodžių reikšmę ir išreikštų tą mintį, kuri pasakoma hebrajų kalba.

Vertėjas savo darbu nepretenduoja į tobulumą ir tikisi, naują laidą leidžiant, ją patobulinti. Vertimo vertė glūdi tame, kad jis atitinka originalus ir kaip galima tiksliau išreiškia originalo mintį lietuvių kalba. Jei palyginti šitą vertimą su buvusiais vertimais, tai ryškaii matyti didelė pažanga. Dėl šito vertimo turėsime progų daugiau vertinimų išgirsti. Bet jau dabar galima Šventojo Rašto naująjį vertimą taip skaityti, kaip jį gali skaityti kultūringų tautų žmonės, kurie pasirūpino tinkamu Šventojo Rašto vertimu į jiems gerai suprantamą kalbą.

DU SUSIRINKIMAI ADELAIDĖJE

Bendruomeniniame Adelaidės gyvenime reikšmingiausiais laikomi du susirinkimai, būtent, visuotinis *metinis bendruomenės apylinkės susirinkimas ir metinis Adelaidės Lietuvių Sąjungos susirinkimas.* Pirmajame apžvelgiamas bendruomeninis judėjimas ir išrenkami apylinkės vykdomieji organai, antrajame gi paliečiami reikalai, surišti su bendruomeniniu turtu, jo tvarkymu, administravimu ir t.t.; jame išrenkama Adelaidės Lietuvių Sąjungos valdyba, kurios tiesioginėje žinioje yra Lietuvių Namai.

ALB Adelaidės apylinkės metinis susirinkimas įvyko kovo 17 d. Lietuvių Namuose. Jame susirinkusieji išklausė apylinkės valdybos pranešimus (bendrąjį apylinkės pirmininko inž. *M. Pociaus* ir finansinį ižd. *V. Vitkino*), Adelaidės Lietuvių Sąjungos pranešimą (pirmininkas *V. Raginis*), Moterų Sekcijos pranešimą (pirmininkė *E. Reisonienė*) ir ALB Savaitgalio Mokyklos pranešimą (vedėjas *M. Reinkė*).

Susirinkimas išreiškė pageidavimą, kad ateityje savo pranešimus darytų vietos sporto klubas, studentų draugija ir kitos jaunimo bei kultūrinės organizacijos.

Ryšium su Adelaidėje vykusiom Meno Dienom ir Krašto Tarybos suvažiavimu, visos Adelaidės organizacijos ir pavieniai asmenys turėjo darbingus metus. Jis ypač krito sunkiai ant Meno Dienoms *Rengti Komiteto, jo darbo štabo* pečių, ant Adelaidės Lietuvių Sąjungos Moterų Sekcijos. Meno Dienoms Rengti Komitetas buvo sudarytas iš visų organizacijų, o darbo štabui vadovavo muzikas *V. Šimkus.* ADS, visų adelaidiškių remiama ir darbu, laiku turėjo užbaigti ir laiku užbaigė Lietuvių Namų frontinę statybą ir tinkamai juos paruošė didžiajam lietuvių sąskrydžiui. Lietuvių Namuose vyko daugiausia to sąskrydžio parengimų.

Iš Moterų Sekcijos praėjusieji metai irgi pareikalavo daug įtempto darbo ir lėšų. Sekcija maitino prie Lietuvių Namų kas savaitgalį dirbusius talkininkus, duodama jiems priešpiečius ir pietus. Patys sąskrydžio metu Sekcijai teko surengti eilę plataus masto vaišių svečiams ir saviems, eilę pagerbimų ir t. t. Visa tai Sekcija turėjo padaryti vykdydama savo Socialines funkcijas: lankydama ligonis, senesnio amžiaus lietuvius, šelpdama vietoje ir Vokietijoje šalpos reikalingus. Lėšas savo labdarybės darbams Sekcija sudarė sunkiu darbu, prie kurio mielai jungiasi būriai veiklių kolonijos potinių ir panelių. Sekcijos apyvarta siekė per 1000 svarų.

Mokykla, kaip svarbiausia lietuviškumo išlaikymo institucija, visų adelaidiškių buvo nuoširdžiai remiama. Tačiau naujojo mokyklos vedėjo p .Reinkės giliausiu įsitikinimu, į lietuviškas mokyklas tuėtų būti leidžiamas visas kolonijos priaugantis jaunimas. Mokykla ruošiasi persiformuoti į aštuonerių metų kursą. Prie jos yra įsteigtas vaikų darželis priešmokyklinio amžiaus vaikams.

Apylinkės valdybos pajamos buvo rekordinės ir siekė per 1000 svarų. Palikdama būsimos valdybos reikalams apie £150 (kuriuos V. Dumčius prisispyręs reikalavo sumažinti), apylinkės valdyba paskyrė mokyklos reikalams £150, Adelaidės Lietuvių Namams £200; buvo taip pat paremtos ir kitos organizacijos.

Išklausęs kontrolės pranešimo, kuriame buvo konstatuota tvarkinga ir rūpestinga atskaitomybė, susirinkimas užgyrė Apylinkės valdybos veiklą ir ją patvirtino. Ta pačia proga, reikšdamas padėką Moterų Sekcijai už visą jos veiklą, atskirai padėkojo už pavyzdingai suorganizuotas Bendras Kūčias ir pasmerkė šmeižėją, kuris nuskriaudė Adelaidės Moterų Sekciją viešai skelbdamas melą.

Į naują Apylinkės valdybą išrinkti *V. Laurinaitis, Č. Ostrauskas, V. Petkūnas, V. Samulis ir A. Markūnas* (kandidatai G. Straukienė ir J. Pečiulis). Garbės teismas: S .Dunda, J. Jonavičius, J. Neverauskas, M. Pocius ir V. Vitkūnas. Kontrolės Komisija: S. Povilaitis, V .Radzevičius ir A. Šliužas.

Apylinkės valdybą sudaryti kasmet darosi vis sunkiau. Darbas yra labai nedėkingas, didelė veiklesnių lietuvių dalis įsijungus į plačiai išsišakojusį kitų organizacijų gyvenimą. Daugis aukščiau apylinkės valdyboj dirbusių grįžti nenori; vieni taria, kad nesulaukė tokios pagarbos, kokios nusipelnė, kiti darbą dirbti buvo palikti vieni, treti asmeninius reikalus supynė su bendruomeniniu darbu. Neveltui susirinkimo pirmininkas V. Šimkus, kvietė visas bendruomenines organizacijas nuoširdžiai remti naujai išrnktą apylinkės valdybą, visuose veiksmuose skaityta ją vyirausiu vadovaujančiu organu ir talkininkauta jos darbuose.

Pastangos surasti tinkamus asmenis apylinkės valdybai buvo pradėtas *gana seniai*, tačiau jos visos atsimušė į nepralaužiamą sieną. Tik vienam inž. J. Riaubai pavyko prikalbinti penkis kandidatus, iš kurių keturi ir jėjo valdybon. Likusius du po didelių pastangų pavyko prikalbinti pačiam susirinkime geram pustuziniui griežtai atsisakius. Nė vienas buvusios valdybos narys nesutiko kandidatuoti.

Klausimuose ir sumanymuose daugiausia laiko buvo skirta bibliotekos reikalams apžvelgti. Jis iškilo ryšium su Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio laiškais, liečiančiais bbliotekos tvarkymą ir veikimo valandas. Ilgametis bibliotekos vedėjas B. Straukas ta proga davė plačius paaiškinimus ir nurodė, kad bibliotekos veikimo valandas nustato apylinkės valdyba. Susirinkimas tuo reikalu nepadarė jokių nutarimų, tačiau dėmesys buvo atkreiptas į tą faktą, kad ligšiolinis bibliotekos vedėjas B. Straukas dideliu pasišventimu dirba svarbų kultūrinį darbą.

Belikus trims minutėms laiko, A. Šerelis perdavė prezidiumui rezoliuciją, kuria susirinkimas kreipiasi į Australijos ministerį pirmininką Sir Robert Menzies ir prašo, kad Australijos vyriausybė iškeltų Jungtinėse Tautose bolševikų pavergtų tautų klausimą ir pradėtų oficialiai tirti komunistinę veiklą Australijoj. Neturėdamas laiko rezoliucijos apsvarstyti, susirinkimas ją priėmė tik principe ir pavedė valdybai rezoliuciją tinkamai peržiūrėti. Dalis susirinkusiųjų nuo balsavimo susilaikė vien dėl to, kad nebuvo progos pasiūlytos rezoliucijos apsvarstyti. Būdinga, kad ta rezoliucija labai primena tą procedūrą, kuri buvo naudota ir per Krašto Tarybos posėdžius — pačiom paskutiném minutėm.

●

Darbingas buvo ir Adelaidės Lietuvių Sąjungos susirinkimas, vykęs vasario mėn. pabaigoje. Kaip žinoma, ALS-ga tvarko ir administruoja Adelaidės bendruomenės turtą — Lietuvių Namus, kurių vertė, pristačius frontinį priestatą, siekia (įskaitant ir judomąjį turtą) £ 21.000.

Pajamos Lietuvių Namams šiemet irgi buvo rekordinės — £3.827 Ryšium su frontine statyba, Sąjunga šiemet išleido £5.200. Normalių pajamų nepakankant, Sjungos valdyba pasinaudojo ankstyvesniais susirinkimo įgaliojimais, surado taurių tautiečių ir gavo iš jų beprocentinės paskolos £1.381.

Daugis Australijos Lietuvių Adelaidės Lietuvių Namus yra matę asmeniškai pereitų metų pabaigoje ir adelaidiškiai gali pagristai didžiuotis tais namais, pastatytais ne pelno tikslais, bet tik tauriomis aukomis. Kaip adelaidiškiai tuos namus remia, aiškiai gali parodyti ir tas faktas, kad vien 1962 m. prie jų savanoriškai jie išdirbo 7050 darbo valandų, o iš viso prie Lietuvių Namų yra sudėta 14.200 neatlyginamų darbo valandų. Pridėjus prie jų pinigais suaukotus tūkstančius bus visai lengva suprasti tą atsidavimą, kurį Adelaidės bendruomenė skiria savo namams.

L.V.S. "Ramovės" skyrius, Č. Zamoiskiui energingai vadovaujant, šiais metais pradeda statytis prie Lietuvių Namų atskiras patalpas Ramovės reikalams. Planus šioms patalpoms parengė nuolatinis Lietuvių Namų statybų vadovas ir ilgametis vicepirmininkas inž. R. Reisonas. Tas patalpas ramovėnai statysis savo jėgomis ir savo lėšomis. Jos gali kaštuoti apie £1000.

Adelaidės Lietuvių Sąjungos susirinkimui nebuvo didelių sunkumų išrinkti Sąjungos valdybą 1963 metams. Susirinkimui prašant, dauguma ligšiolinės valdybos narių sutiko išstatyti savo kandidatūrą ir naujon valdybon iš senosios buvo išrinkti pirmininkas V. Raginis, vicepirmininkas inž. K. Reisonas ir V. Petkūnas, I-ju sekretorium L. Martinkus, I-ju iždininku K. Pocius, turto globėju B. Jurgelionis; antruoju iždininku V. Marcinkevičius; į valdybą naujai įėjo S. Dunda antruoju sekretoriumi. Visi valdybos nariai savo srityse yra dirbę jau gražų laiką, o kai kurie nuo pat Sąjungos įsikūrimo (Raginis, Reisonas), visi Lietuvių Namų reikalus gerai pažįsta ir nė vienas tam darbui nesigaili skirti visą savo laisvalaikį. Ir p. Dunda Sąjungos valdyboj nėra naujokas — kelis metus jis dalyvavo valdybos posėdžiuose atstovaudamas apylinkės valdybą.

Sąjungos valdyba šiais metais savo kaštais jokių statybų nenumato. Visą dėmesį ji koncentruos į skolų mokėjimą, nes dar 20% viso nejudomo turto yra skoloje. Jai likviduoti reikalinga bent penkių metinių vajų, jei adelaidiškiai laikysis įprasto duosnumo.

V. Radzevičius

MŪSŲ PASTOGĖS VAJUS

Adelaidėje susirinkę visuomeniniai ir kultūrininkai šalia visos eilės kitų klausimų svarstė ir Mūsų Pastogės vajaus reikalus. (žiūr. M. P. Nr. 11 straipsnį "Bendruomeninė drama"). Gaila, iš to straipsnio netyčia buvo išleista pastraipa kaip tik kalbamuoju klausimu, kurią čia papildomai skelbiame. *Red.*

L. Garbaliauskas: Krašto Tarybos suvažiavime paaiškėjo, kad kaikuriose kolonijose buvo sėkmingas "Mūsų Pastogės" vajus kreipiantis asmeniškai į visus tuos, kurie bendruomenės organo dar neskaito. Ar reikia mums jieškoti naujų priemonių šia linkme?

V. Radzevičius: Padriki nutarimai rezultatų neduotų. Norint sėkmingai pravesti "Mūsų Pastogės" vajų, reikia veikti organizuotai. Kolonija turinti būti padalinta į rajonus, surasti rajonams atitinkamus žmones kad aplankytų kiekvieną, kuris "Mūsų Pastogės" dar neskaito.

B. Straukas: "Mūsų Pastogės" vajaus klausimas gana aktualus. Ne visi skaito, o ir mokėjimai už prenumeratą plaukia pamažu. Jei kas pradėtų tą reikalą judinti, gal padėtis pagerėtų. Aš galiu sudaryti sąrašą tų adelaidiškių, kurie "Mūsų Pastogės" dar neskaito, ir talka juos aplankyti, atrodo, būtų naudinga. Dėmesį reikia kreipti ir į Metraštį lygiai kaip ir į kitas naudingas knygas. Jos yra geresnės dovanos už grafinus.

A. Šliužas: Reikėtų užsakinėti "Mūsų Pastogę" savo draugams jų gimimo ar vardo dienų proga.

Malonu prisiminti akimirkas iš nuotaikingų subuvimų. Nuotraukoje momentas iš pirmojo Mūsų Pastogės spaudos balia us Melbourne vasario 1 d. Dalis melburniškių su baliaus svečiais prie stalo. Iš kairės. stovi S. Ortelis su p. Lazausku. Sėdi p. Ortelienė, Kr. v-bos p-kas inž. I. Jonaitis, Vl. Jakutis, p. R. Klimienė, "MP." red. V. Kazokas.

Geležinę uždangą praskleidus

ŽALIAKALNYJE — DIRBTINIO PLUOŠTO GAMYKLA

Kovo 12 d. Vilniaus radijas informavo apie Kaune, Žaliakalnyje, 23 ha plote jau seniai statomą "didžiausią savo pajėgumu Sovietų Sąjungoje" dirbtinio pluošto gamyklą. Jei 30 proc. gamyklos išleidžiamos metinės produkcijos pakaksią aprūpinti žaliava visas Pabaltijo respublikų tekstilės pramonės įmones, tai likusioji gamyba — pabrėžė Vilniaus radijas — bus siunčiama į Leningradą, Maskvos, Baltarusijos ir kitus ekonominius rajonus (*E*)

VILNIUS SULAUKĖ 13-JO KINO TEATRO

Kovo mėn. Vilniuje pradėjus veikti, ilgai užsitęsus statybai, naujam kino teatrui "Planeta" (su dviem salėmis) dabar sostinėje jau bus 13 kinų, kuriuos kasdien aplanko 15.000 žiūrovų.

NAUJAS ŽEMĖS ŪKIO PLANAS PABALTIJUI, BALTGUDIJAI

Kovo 17 d. N. Chruščiovas pasiūlė Sovietų Sąjungos kom. partijos CK-tui priimti naują žemės ūkio planą — šiaurės — vakarų sritims ir Lietuvai. Pagal tą planą gyvulininkystės ūkio sritimis numatomos paversti Pabaltijo respublikos — Lietuva, Latvija ir Estija, be to, Baltgudija ir šiaurės — vakarų Rusijos Fed. Respublikos sritys. Viešai paskelbtame Chruščiovo laiške nurodyta: "ten mes galime pigiai pagaminti mėsą ir pieną".

Pagal Chruščiovą, tose srityse pastaruoju metu atsiradę "vertingų pašarų" ir tai pateisina to žemės ūkio pertvarkymą. Pereinant grynai į gyvulininkystės ūkį, ateityje, teigia Chruščiovas, tose srityse valstybė atsisakytų supirkinėti javus. Šie būtų auginami tik savo reikalams. Dar propaguodamas kukurūzų auginimą, Kremliaus valdovas griebėsi "turtingiausio kapitalistinio krašto" — JAV-bių patyrimo. Esą amerikiečiai labai pamėgę maitintis kukurūzų dribsniais (cornflakes) ir čia juos reikėtų pasekti.

Taigi, Chruščiovas blaškosi žemės ūkio politikoje kaip nusigyvenęs ūkininkas. Jau ne pirmas kartas Lietuva ir kiti Pabaltijo kraštai verčiami daryti staigius ūkinius posūkius. (*E*)

CHRUŠČIOVAS ATOSTOGAUJA TIES JUODĄJA JŪRA...

Atlikęs įvairias keliones, pasakęs virtinę kalbų, nurodęs gaires Sovietijos meno ir literatūros darbuotojams ("šalin formalistinis, abstraktinis menas, tegyvuoja socialistinis realizmas!") N. Chruščiovas išvyko atostogų į Juodosios jūros pakraščius, Gagri vietovę. Jis paliko atvirą klausimą — ar jis susitiks ir kada su Kinijos Mao-Tse-tungu? Bevykdamas į pietus, Kremliaus valdovas pakeliui aplankė modernius chemijos kombinatus Tuloje, Kurske, šiaurinėje Donbaso srityje ir net šiaurės Kaukaze.

Sovietijos diktatoriui išvykus atostogų, pagal Vakarų stebėtojus, dabar sovietai nutęsią įvairius sprendimus, liečiančius santykius su Vakarais. Dėl santykių su Kinija, daroma išvada, kad nors Kremliui ir rūpėtų su Pekinu sudaryti paliaubas, tačiau pagrindiniai priešingumai, nesutarimai visvien lieka neišspręsti. (*E*)

SOVIETAI STATO 10 ATOMINIŲ POVAND. LAIVŲ

Pagal amerikiečių duomenis, nepaisant, kad JAV-ės yra sovietus pralenkusios atominių povandeninių laivų srity, tačiau tikrumoje sovietai tokių laivų turi daugiau, kaip Vakaruose buvo manyta. 1963 m. pabaigoje povandeninių laivų skaičius būsiąs du kartus didesnis, kaip šiuo metu. Netenka ir abejoti, teigė JAV admirolas J. W. Thach, kad sovietai yra bandę raketas šaudyti iš povandeninių laivų. (*E*)

UŽSIENIO DARBININKAI IR SOVIETINĖ PROPAGANDA

700.000 užsienio darbininkams iš Italijos, Graikijos ir Ispanijos skiriamos specialios radijo programos iš Prahos ir Rytų Berlyno siųstuvų. Nuo vidudienio ligi nakties transliuojamos komunistinės programos siekia atitinkamai paveikti Vokietijoje dirbančius — *jiems primenama tariami sunkumai susirasti pastogę*, maitintis, kalama į galvą, kad jie neturėtų virsti "kapitalizmo vergais", kad jie tikrumoje prakaitą lieją dirbdami vokiečių ginklavimosi pramonei ir pan. Pagal WI duomenis, tokios radijo programos perpinamos muzika, iš klausytojų susilaukiama laiškų ir būna atvejų, kad tie darbininkai patenka į žvalgybų tarnybą. Pagal surinktus duomenis, Prahos ir R. Berlyno siųstuvai užsienio darbininkų mielai klausomi, nes kiti siųstuvai, esą, sunkiai girdimi. Toms propagandos — verbavimo pastangoms iš vokiečių pusės dar nesą didesnio pasipriešinimo. (*E*)

LENKIJOS STUDENTAI STATISTIKOS ŠVIESOJE

"Tygodnik Powszechny" paskelbė studentų laikraščio "Itd" duomenis apie studentus Lenkijoje. 1961 — 62 mokslo metais 73 aukštojo mokslo mokyklose iš viso studijavo 172.354 studentai. Tai reiškia, kad iš kiekvieno 10.000 gyventojų aukšt. mokyklose studijavo 57,9 asmens. Tų studentų tarpe 49,2 proc. buvo kilę iš miestų inteligentiškųjų šeimų, 26,3 proc. — iš darbininkų išeimų ir 19 proc. atvykę iš kaimo. Daugiausia lenkai studentai domisi technikos mokslais — 30 proc. visų studentų mokosi politechnikose, toliau seka humanitariniai mokslai (25,1 proc.), medicina (20,2 proc), žemės ūkis (10,7 proc), ekonominiai mokslai (5 proc.) ir švietimas (3, 9 proc.). Praėjusiais metais aukšt. mokyklas baigė 22.000 jaunuolių — tai esąs keturis kartus didesnis skaičius kaip paskutiniais prieškariniais metais. (*E*)

LENKAS APIE LIETUVĄ

Prieškariniais laikais Vilniuje buvęs pilsudskininkų dienraščio "Kurjer Wilenski" redaktorium, dabar gyvenąs išeivijoje, Kaz. Okulicz paskelbė ilgą straipsnį apie Lietuvą Londone leidžiamame dienraštyje "Dziennik Polski i Dziennik Żolnierza" (54 nr.). Autorius atpasakoja Lietuvos likimą, sovietų vykdomą pavergimą, Lietuvos ūkio pavaldumą Sovietų Sąjungai, vis labiau skatinamą krašto pramoninimą. Okulicz pamini Lietuvos Nepriklausomybės proga Londone J. Vilčinsko pranešimą, kuris buvęs kondensuotas ir taiklus. Pasak Vilčinsko, Stalino laikmečiu, 1940 — 1953 m. fiziniai išnaikinta apie 456.000 lietuvių arba apie 28 proc. bendro anuometinio Lietuvos gyventojų skaičiaus. Vėliau fizinį naikinimą pakeitė moralinio pobūdžio tautos naikinimas, rusinimas.

K. Okulicz toliau pastebi, kad lietuvių tautoje stebime dideles vidinio atsparumo atsargas — jis nukreiptas prieš agresyvųjį rusiškąjį neoimperializmą. Vis dėlto, pasak lenko autoriaus, sovietinis spaudimas esąs labai pavojingas ir ypač trims Pabaltijo kraštams. Lietuviams, kaip ir lenkams, langą į laisvę tegali atidaryti tik ligšiolinio status quo Rytų Europoje panaikinimas. Sunku būti optimistu ateities atžvilgiu, tačiau, pažymėjo Okulicz, jei laisvoji Europa sustiprėtų vidiniai, jei ji nepasiners į patogaus merkantilizmo vandenis, bet dinaminiu būdu sieks panaikinti dabartinį Europos padalinimą į dvi dalis, tai toks procesas net ir taikos priemonėmis gali pasirodyti sėkmingesnis už įvairius miražus. (*E*)

MES GELBSTIME

PAREMTA VASARIO 16-TOSIOS GIMNAZIJA

Minint Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne pravedė rinkliavą prie bažnyčios ir salėje Vasario 16-tos Gimnazijai paremti. Šiam tikslui aukojo:

Po £3. — A. Lastas.

Po £1. — J. Antanaitis, Adomavičius, Aranauskas, Butkus, Bakaitis, Bredikis, Daunoravičius, O. ir V. Jakučiai, Jakubauskas, V. Kaladė, V. Kasperaitis, J. Kuncaitis, Morkūnas, Pumputis, Pridotkas, B. Sadauskas, A .Sadauskienė, St. Stankūnavičius, J. Šilinskas, J. Tamošiūnas, J. Valys, V. Vaitiekūnienė, B. Vingrys, J. Varškys, R. Urbonas ir 1 pavardė neišskaitoma.

Po 10/- — M. Augustauskienė, V. ir B. Adomavičiai, I. Alekna, Anonymus, Bieliauskas, A. Būga, O. Bratiškienė, J. Bladzevičius, V. Bosikis, N. Bulakienė, E. Balčiūnienė, Bikuličius, K. Baltokas, Bladzevičius, P. Bimba, L. Baltrūnas, Baltrušaitis, N. Cininas, K. Česna, P. Dranginis, A. Garbenis, L. Geštautas, S. Grincevičius, J. Janulaitis, Juška, Jurgelaitienė, R. Kaunienė, A. Kaladė, Kilčiauskas, Lietuvis, Laukaitis, J. Meiliūnas, P. Mackevičius, Morkūnas, Naujokaitienė, Naujokaitis, Osenavičius, P. Papeliučka, J. Pletas, J.P., O. Plečkauskienė, J. Prancūnas, J. Rūkas, V. Rukšėnas, A. Ramanauskas, Ragauskas, Staugaitis, Strungienė, K. Sparvelis, V. Šalkūnas, J. Šeštakauskas, J. Šiukšta, V. Šeštokas, L. Tarulis, B. Vanagas, S. Vaišutis, P. Vaičaitis, J. Valaitis, R. Vaičiulis, Žalkauskas ir trys pavardės neišskaitomos.

Po 8/- — Mačiulaitis.

Po 6/- — E. Karblienė, G. Mentas, J. Petrašiūnas, A. Rocius, A. Vaišutis.

Po 5/- — K. Bukauskas, L. Didžienė, V. Gražulis, S. Jacevskis, V. Liubinas, V. Lazauskas, A. Pocius, A. Verbyla, V. Žiogas, A. Zubras.

Po 4/- — P. Baltutis, K. Bartaška, Aukštuolienė, Jukneviečienė Aldona, Kazlauskas, Kasiulaitis, K. Kuzmickas, Kapliūnas, Šalkūnas, Tamulevičiu,s Savickienė ir Mr. X.

Po 3/6 — Anonymus, J.K.

Po 3/- — Gružauskas, L. Vacbergas, R. Vaišutis.

Po 2/- — Anonymus, K. Bartaška, J. Balnis, Balčiūnas, A. Baltutis, J .Dudėnas, J. Krasauskas, Kairenė, Kybartienė, Nagulevičienė, E. Nagulevičius, H. Paškevičius, A. Raudys, J. Sikorskienė. Tvarijonas, Tamošaitis, B. Zabiela.

Viso surinkta £70.0.0., kurie išsiųsta minėtai gimnazijai Vokietijoje. Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame. Taip pat atsiprašome jei kieno pavardės bus netiksliai išvardintos, ar, jos sąraše, neišskaičius, nepažymėtos.

Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne

KIEK AMERIKAI KAINUOJA CASTRO?

Kubos pabėgėlių informacijos centro vedėjas Carlos Todd, buvęs vieno Havanos dienraščio redaktorius, štai kaip apskaičiavo JAV išlaidas, susijusias su Castro įsigalėjimu:

JAV konfiskuota nuosavybė $1,000,000,000; 1961 m. nenusisekusi invazija $45,000,000; Mobilizacija 1962 m. krizės metu $100,000,000; Belaisvių išpirkimas (vaistais) $53,000,000; Tam tikslui grynais $2,925,000; Su tuo susijusios išlaidos $10,000,000; Sąjunga progresui (per 10 m.) $20,000,000,000.

Viso $21,210,925,000.

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

Laimėtume, jei priešas pasiduotų

VYTIS — WEST TORRENS 48:56 (23:23)

Ketvirčio finale vytiečiams nepavyko. Ne todėl, kad mūsiškiai būtų silpnesni, bet kad West Torrens krepšininkai trečiame ketvirtyje įmetė dešimt tolimų pilnų metimų. Rungtynių pradžioje dominuoja australai ir pirmą ketvirtį baigia šešiais taškais pralenkdami. Vytiečiai ne tik kad rezultatą išlygina, bet D. Atkinson tolimais metimais persveria 4 taškais. Vėliau vytiečiai išsiblaško, priešas tai išnaudoja ir kėlinys baigiamas 23:23.

Trečiame ketvirty West Torrens vedė net 9 taškais. Lietuviai puikiai kovojo rungtynių pabaigoje, nors dviem minutėm prieš pabaigą priešas vedė 5 taškais. West Torrens išnaudodami paskutines minutes ir padarydami staigius prasiveržimus pelnytai laimi rungtynes. Rungtynės buvo įdomios, nes abi komandos įtemptai kovojo ir pravedė puikų žaidimą. Mažos pastabos kraštiniams puolėjams R. Daugaliui ir S. Visockiui: ryžtingiau atakuodami priešo krepšį ne tik kad patys pasiektų augštesnių rezultatų, bet ir sudarytų palankesnes sąlygas komandos draugams priešą atakuoti. Taškai: D. Atkinson 17, J. Gumbys 16, S Visockis 6, R. Daugalis 5 ir R. Petkūnas 4.

VYTIS — SOUTH 46:70 (16:26)

Draugiškose rungtynėse prieš lentelės lyderį vytiečiai pasirodė silpnai. J. Gumbiui dėl pražangų apleidus aikštę, jau pirmo kėlinio vidury dingo viltys matyti lygią kovą. Antram kėliny gerai sužaidė R. Petkūnas ir S. Visockis. Taškai: R. Petkūnas 14, S. Visockis 12 ir R. Daugalis 10.

Bendrai imant šiame sezone Vyties krepšininkai pasirodė sėkmingai. Ketvirtoji vieta pirmenybių lentelėje — garbinga pozicija turint dėmesy, kad buvo pralenktos tokios pajėgios komandos kaip West, North, United Church ir stiprūs estų krepšininkai.

P. Igantavičiui išvykus į provinciją komandą inspiravo J. Gumbys ir D. Atkinson — abu Pietų Australijos rinktinės standarto žaidėjai, — žaidė iškiliai, pastoviai. R. Daugalis po sėkmingo pirmo rato pasirodė blankiau antro rato pradžioje. S. Visockis formą atgavo pirmenybėms įpusėjus, o R. Petkūnas — sezono pabaigoje. V. Stankevičius — daug žadantis jaunuolis bet dėl studijų kaikuriose rungtynėse nežaidė.

Nepasisekė ir mergaitėms: žaisdamos nepilnu sąstatu pralaimėjo pajėgesnėms North krepšininkėms 24:51. Tai buvo eilinės rungtynės, ir vytietės dar tvirtai kandidatuoja į finalinius žaidimus. Taškai: M. Kelertaitė 16, Baškutė 3. R.S.

SPORTO PASAULY

ŽMOGUS — AMFIBIJA

Daugelis plaukimo teoretikų mano, kad augštų rezultatų gali pasiekti tik 18-20 metų amžiaus plaukikai. Šiai nuomonei aiškiai prieštarauja argentinietis Pedro Garcio. Ištisus 60(!) metų jis dalyvauja savo šalies čempionatuose. Dabar Garcio sukako aštuoniasdešimt metų, bet jis vis dar tebedalyvauja varžybose. Neretai jis sėkmingai rugtyniauja su savo anūkais ir proanūkais.

OLIMPINIS MIESTŲ GINČAS

Septyni miestai ginčijasi dėl teisės organizuoti 1968 metų olimpines žaidynes. Be Detroito, Kairo, Vienos, Mechiko, Buenos Aires ir Manilos, olimpinio komiteto nutarimu į pretendentų skaičių šiomis dienomis buvo įtrauktas ir Lionas, 1968 metų žiemos olimpiadą pasisiūlė surengti Oslo, Kanados miestas Kalgaris, Lahtis (Suomija), Ziten-Valis (Šveicarija) ir Saporas (Japonija).

Sekančių metų spalio mėnesį Tarptautinis olimpinis komitetas nuspręs, kas taps 1968 metų olimpinių žaidynių šeimininku.

KOMANDOJE... DELFINAS

Jei tikėti Amerikos zoologu Portmenu, arčiausiai žmogaus "protiniu išsivystymu" stovi delfinas. Neseniai šis "atradimas" buvo savotiškai patikrintas per vandensvydžio mačą, kuris įvyko Honolulu mieste. Vienos komandos sudėtyje žaidė specialiai paruoštas delfinas. Jis tapo "mačo herojumi" ir įmetė penkis įvarčius. Tačiau keturis iš jų... į savo vartus.

NELYGIOS VEDYBOS

Olimpinė čempionė Ivona Riueg (Šveicarija) neseniai ištekėjo. Šį džiugų įvykį Riueg komandos draugės ir kiti Šveicarijos sportininkai sutiko nuliūdę. Reikalas tas, kad Riueg ištekėjo už italų slidininko Roberto Siorpezo ir jau priėmė pakvietimą šiame sezone atstovauti Italijos moterų rinktinei. Guosdamos šveicarus, Italijos kalnų slidininkės pasiūlė kam nors iš šveicarų tokiu pat būdu pavilioti vieną jų rinktinės narių. "Vis vien tokios vedybos būtų nelygios — pareiškė pastarieji. — Juk jūs neturite olimpinių čempionių".

"PAGUODĖ"

Neseniai Meksikos sostinėje vykusi boksininkų kova baigėsi visai netikėtai: iš žiūrovų salės atlėkė didelis butelys ir pataikė į vieno varžovo galvą. Nelaimingasis pargriuvo ant pakylos ir ilgai neatgavo sąmonės. Po dviejų dienų, kai jo būklė pagerėjo, jis gavo lakonišką laišką: "Man labai gaila, senjore. Aš taikiau į jūsų varžovą".

VIENINTĖLĖ TIKRA
VODKA
ORIGINALIOSE BONKOSE, KURI VADINASI
STOLIČNAJA
YRA VISADA GAUNAMA PAS
M. PETRONĮ,
152 Liverpool Rd., Enfield, N.S.W. Tel. UJ 5727.

PACIFISTAS IR SPORTAS

Laiške, atsiųstame Anglijos laikraščio "Evening News" redakcijai, vienas lengvosios atletikos mėgėjas reikalauja uždrausti naudoti starto pistoletą. Tai grindžiama tokiu būdu: "Kaip prisiekęs pacifistas, aš iš principo neigiu viską, kas primena ginklus. Niekas negali ginčyti, kad starto pistoletas sužadina nemalonius prisiminimus bei vaizdinius".

Kaip pakaitalą šis pistoleto "priešas" siūlo naudoti varpus, būgnus arba gongus.

★

Kovodamas dėl pasaulinio čempionato boksininkas Davey Moore ringe buvo sužeistas ir ligoninėje mirė. Popiežius savo kalboje paliesdamas žiaurų šio sporto (bokso) pobūdį, pabrėžė, kad "barbariška išstatyti brolį prieš brolį. Pats Kristus nesiangažavo nei sportui, nei politikai". Vėliau Vatikano radijas komentavo, kad popiežiaus žodžiai daugiau lietė profesinį sportą.

PIRMOS TARPMIESTINĖS

1912 m. rugpjūčio mėnesį Kaune įvyko pirmosios Lietuvos sporto istorijoje tarpmiestinės futbolo rungtynės. Vilniaus spaudoje randame šiek tiek smulkmenų apie šias rungtynes.

Vilniui atstovavo rinktinė, sudaryta iš trijų klubų žaidėjų — "Sokool", "Antakalnio" ir "Žvėryno". Pajėgiausia Vilniaus komanda tuomet, be abejo, buvo "Sokol" — iš jos į rinktinę buvo pakviesti 8 žaidėjai (apie Kauno komandos sudėtį Vilniaus spauda nebuvo informuota).

Pačioje rungtynių pradžioje kauniečiai pasiekia du įvarčius. Po to vilniečiai pradeda spausti varžovus, ir jų vidurio puolėjas pasiekia įvartį labai lengvu smūgiu — vartininkas, pasak spaudos, užsižiopsojęs.

Pirmojo kėlinio pabaigoje vilniečiai visiškai įsivyrauja aikštėje. Jų pranašumas pastebimas iki antro kėlinio pabaigos. Tačiau, rungtynėms baigiantis, vėl atsigauna kauniečiai. Jie pasiekia du įvarčius iš eilės, bet pavyti varžovų jau nebesugeba, nes vilniečių persvara per didelė.

Kai pasigirsta finalinis švilpukas, rezultatas 10:5 Vilniaus komandos naudai. Vilniečiai pusę savo įvarčių pasiekė iš baudinių. Kiti du jų įvarčiai pasiekti po kampinių.

Vilniaus spauda pažymi kaip geriausius aikštėje vilniečių vartininką, vieną gynėją, du puolėjus.

Rungtynes stebėjo gausus žiūrovų būrys.

Šios rungtynės — pirmosios tarpmiestinės futbolo rungtynės įvykusios Lietuvoje.

PAPILDYMAS

Lietuvos sporto veteranas adelaidiškis inž. J. Riauba, papildydamas A. Laukaičio pasikalbėjimą su p. J. Bačiūnu "Iškilesnieji Sportininkai", rašo:

"Tautinės Olimpiados vandens sporto vadovas, buvo dr. Alg. Vokietaitis. Aš buvau tik to komiteto narys ir teisėjas. Noréčiau dar papildyti tais, kurie dar nebuvo paminėti, būtent:

1. **Borjeras** — lengvaatletas - bėgikas. Startavęs už Kauno JSO. Atstovavęs Lietuvą tarptautiniuose susitikimuose Vokietijoje, Estijoje ir Latvijoje.

2. **Vyt. Kmitas** — irkluotojas ir ledo rutulininkas, startavęs už KJK. 1938 m. atstovavo Lietuvą Europos ledo rutulio pirmenybėse Prahoje. Abu iš Adelaidės.

3. **A. Butavičius** (Canberra) — tarptautinis ledo rutulio teisėjas ir sporto veikėjas.

4. **A. Koženiauskas** (Melbourne) — startavęs už Kauno KVK, plaukikas, kelių rekordų savininkas, atstovavęs Lietuvą prieš latvius. Plaukimo rinktinės dalyvis.

Kalbant apie mūsų sporto veteranus, man kilo mintis, ar nevertėtų čia suregistruoti gyvenančius mūsų sporto veteranus? Geriausiai būtų pagaminti anketą su įvairiais klausimais ir numatyti žmones, kurie jas užpildytų. Geriausiai būtų senos kartos sportininkai, nes jie dar neblogai prisimena praeitį ir pačius sportininkus. Būtų gerai, kad toks žinių rinkimas būtų greitu laiku pravestas, nes kai kas jau iškeliavo į Anapilį, kaip A. Motūzas ir J. Kalnaitis.

Be to Australijoje yra buvusi gera plaukikė **Stragytė** (ištekėjusios pavardės nežinant), būtų malonu, kad ir jinai atsilieptų.

Sp. Red. Pastaba: Šis p. J. Riaubos pasiūlymas yra itin svarbus ir būtų labai malonu, jeigu šiuo klausimu pasisakytų ALFAS V-ba. Jeigu kada vėliau Amerikoje bus galvojama išleisti "Sporto Enciklopediją", tai mūsų surinktos žinios tam bus labai naudingos. Jeigu tik ALFAS V-ba galvotų šiuo klausimu ką pradėti, o tas, manau, yra tikrai svarbu, aš iš savo pusės jiems galėsiu daug ką padėti. Būtų malonu, kad šiuo reikalu ir daugiau kas iš veteranų pasisakytų.

Skaitytojų Nuomonės

KREPŠININKŲ IŠVYKA AUSTRALIJON

Pastaruoju metu Mūsų Pastogėje tilpo keletas straipsnių dėl Amerikos lietuvių krepšininkų gastrolių Australijoje, bet man rodos, mes giedame ne iš tų gaidų.

Pirmiausiai, kas organizuos tą kelionę? Atsakę į šį klausimą viskas išsispręs ir nereikės ginčytis, ar geriau krepšininkai, ar dailininkų leidinys.

Man rodos, kad lietuviai tikrai nepadengs numatytų išlaidų apie £6.000. Tad kas? Ogi valstijų krepšinio sąjungos. Reikalinga Adelaidėje, Melbourne ir Sydnėjuje išsiaiškinti su tom sąjungom, ar jos galėtų surengti apie liepos — rugpjūčio mėn. (taip atrodo tos datos, nes apie tą laiką U.S.A. atostogos) keletą susitikimų su Amerikos lietuviais krepšininkais padengiant visas išlaidas toje valstijoje. Jeigu tos sąjungos sutiktų, tad galima ruoštis jų priėmimui. Jeigu būtų gautas neigiamas atsakymas, tai visi reikalai automatiškai išsisprendžia. Sutikime, kad sąjungos norėtų priimti krepšininkus. Atrodo, kad laivo kelionę iki Australijos padengtų U.S. Departamentas.

Kas galėtų tai atlikti? Tai labai svarbus klausimas, kadangi sportininkai vyktų U.S. Departamento lėšomis, tai čia svarų žodį turės U.S. atstovybės. Tad reikėtų tik pasiūlyti atstovybėms, kad lietuviai galėtų prisidėti prie krepšininkų priėmimo tose valstijose. Tam reikalui būtų sudarytas komitetas iš asmenų, kurie turėtų derėtis su krepšinio sąjunga, tartis su U.S. atstovybėmis ir su ALB apylinkių valdybomis. Bet prieš siūlant krepšinio sąjungoms siūlytojai turi žinoti ką siūlo, ir būtent, dalyvių skaičius 12 asmenų (10 krepšininkų, treneris ir vadovas), apytikslė krepšininkų vardinė sudėtis ir kur žaidžia U.S. jų pajėgumas U.S. lygyje, apytikslė data Sydney, Melbourne, Adelaide.

Ar vertėtų įtraukti vietinius lietuvius sportininkus? Čia didelis klausimas. Jeigu atvyktų tikrai pajėgi komanda, kuri tašytų Australijos rinktinę, tad ar verta rodyti vietinių krepšininkų silpnumą Australijos visuomenei? Gal būtų galima įtraukti parodomąsias rungtynes tarp Australijos lietuvių krepšininkų ir svečių. Čia jau susidarytų išlaidos,, kurias turėtų dengti lietuviai, nes komanda būtų sudaryta iš visų lietuvių krepšininkų, bet... ar galėtumėm porai savaičių atitraukti krepšininkus nuo mokslo, nes daugumas jų studentai arba moksleiviai. Tad peršasi tik viena išvada, kad galima surengti tik draugiškus susitikimus ir tik uždarus.

Siūlyčiau, nuo ko tas priklauso, susirišti su vietinėm krepšinio sąjungom ir išaiškinti, ar jos gali priimti, ar ne. Dabar gi dar lokys miške, o mes jau dalijamės jo kailiu.

J. Riauba, Adelaide

AR TEISINGAI ĮNFORMUOTAS J. BAČIŪNAS?

Kovo 6 dienos "Mūsų Pastogės" numeryje A. Laukaitis į patiektą p. J. Bačiūno klausimą: "Su kokiais sunkumais Australijos lietuviai susiduria savo sportinėje veikloje?" atsako, kad pagrindiniai Australijos lietuvių sportininkų sunkumai glūdi finansuose.

Tiesa, tai yra vienas iš pagrindinių, bet kitas nė kiek nemažesnis sunkumas yra trūkumas sporto šakų vadovų bei trenerių.

Australijos lietuvių sporto švenčių statuto pirmas paragrafas skamba: "Tęsti tremtyje mūsų sportines tradicijas, bendrauti su visais Australijos lietuviais sportininkais ir ugdyti jų tarpe fizinio auklėjimo ir sporto kultūrą taip, kad klubuose dvelktų tikra lietuviška sportinė draugystė, tikras patriotinis entuziazmas, atstovauti ir ginti savo tautines spalvas ir emblemas".

Labai gražūs tikslai ir užsimojimai, bet ar galime juos įvykdyti neturėdami tinkamų sportų šakų vadovų bei trenerių? Štai, Sydnėjaus lietuvių sporto klubo valdybos per eilę metų negalėjo ir negali surasti lietuvio trenerio vyrų krepšinio komandai, nors Sydnėjuje gyvena nemaža buvusių krepšinio žvaigždžių, kurie galėtų tą darbą pilnai atlikti. Šiuo metu vyrų krepšinio komandą treniruoja kinietis.

Vadovų bei trenerių trūkumas jaučiamas beveik kiekviename Australijos lietuvių sporto klube, išskyrus Adelaidės klubą. Daugelis Australijos lietuvių negali suprasti, kodėl per eilę metų Adelaidės lietuvių sporto klubas pirmauja ir per kiekvieną sporto šventę surenka beveik visas taures. Adelaidės sporto klubas turi gerus sporto šakų vadovus ir trenerius. Žinoma, negalima paneigti, kad ir kiti klubai gerų sporto šakų vadovų neturėtų, bet jų turi per mažai, o be to Canberros ir Tasmanijos klubai nedaug turi ir pačių sportininkų. Šia proga pravartu paminėti, ką gali nuveikti vienas pasišventėlis lietuvis treneris. Prieš keletą metų A. Merūnas iš Adelaidės tarnybos reikalais išvyko į Tasmaniją. Vos atvykęs ėmė organizuoti lietuvaičių krepšinio komandą. Netrukus spaudoje skaitėme, kad jos dalyvauja Tasmanijos turnyruose ir vėliau pirmą kartą jas pamatėme Sporto Šventėje Geelonge. Kitais metais A. Merūnas iš Tasmanijos išvyko, ir daugiau apie tą mergaičių komandą nebesigirdi, net praėjusioje Sporto Šventėje Adelaidėje nedalyvavo. (Galėjo būti kitų sunkumų, kas mažuose klubuose dažnai pasitaiko).

Štai Sydnėjuje V. Binkis kiekvieną sekmadienio rytą savo mašina apskriejęs surenka savo krepšininkes treniruotėms. Atvežęs į sporto salę dažnai turi pats ir salę sutvarkyti, net ir iššluoti. Po treniruočių reikia vėl visas į namus išvežioti. Dar ne viskas: kiekvieną savaitę dalyvauja varžybose, turnyruose. Lygiai tas pats darbas, kaip ir sekmadieniais. Ir taip jau ne vieni meteliai. Nekalbant, kiek jam visa tai kainuoja, reikia pagalvoti, ar ilgai jis galės tą naštą tęsti? Ir kas jį gali Sydnėjuje pavaduoti?

Tad išvadoje Australijos lietuvių sportiniai sunkumai glūdi ne vien finansuose. Australijos lietuvių sporto klubai, neturį gerų sporto šakų vadovų ir trenerių, negali įvykdyti tų tikslų ir užsimojimų, kuriuos esame įsirašę į savo sporto švenčių statutą.

Šį trūkumą ir sunkumus nugalėsime tik tada, ka buvę sportininkai veteranai supras reikalo svarbumą ir ateis į pagalbą tiems, kurie pasišventę dirba Australijos lietuvių sporto labui.

V. Augustinavičius

DĖL ANTIKOMUNISTINĖS S-GOS ADELAIDĖJE

M.P. Nr. 11 tilpo informacija, kad ALB Tarybos atstovai Adelaidėje savo pasitarime svarstė klausimą įsijungti į organizuojamą tarptautinę antikomunistinę sąjungą. Tai sveikintinas reiškinys, kad Adelaidės emigrantinė visuomenė ėmėsi nors ir kiek pavėluotai tokio reikšmingo uždavinio. Žinoma, keistoka atrodo, kad dar vis atsiranda "filosofų", kurie jieško sintetinių motyvų antibolševikinę veiklą blokuoti. Į tokius pavienius "mintytojus" nereikėtų kreipti dėmesio.

Iš minėto pranešimo supratau, kad tai būtų visai nauja organizacija bent tuo tarpu apsiribojanti Adelaide. Iš kitos pusės susidariau įspūdį, kad tos organizacijos laikinasis statutas stato identiškus tikslus, kokius turi A.B.N. (Antibolshevik Block of Nations) organizacija. Ši pastaroji buvo sukurta maždaug prieš 17 metų Vak. Vokietijoje ir iki šiai dienai turi savo štabą Muenchene ir skyrius daugely Europos valstybių. Tokių skyrių turi taip pat Amerikoje ir Kanadoje, Pietų Amerikoje, Indijoje, Japonijoje ir kitur. Šiuo metu A.B.N. yra gerai žinoma augštiesiems pasaulio politiniams sluogsniams.

Nuo pat pradžios A.B.N. centriniame komitete lietuvius atstovauja žurnalistas St. Vykintas. Šia proga kaip tik noriu atkreipti Adelaidės lietuvių dėmesį, kad jie pasitarę su kitomis tautybėmis gerai apsvarstytų, kas geriau: steigti aną jų planuojamą sąjungą ar A.B.N. skyrių, kuris pilnai patenkintų norimus siekimus. Jeigu paaiškėtų, kad A.B.N. skyriaus reikalas galėtų būt diskutuojamas, aš galėčiau suinteresuotuosius asmenis aprūpinti smulkesne informacija apie patį A.B.N.

Kai dėl kai kurių asmenų baimės, kad koks nors antikomunistinis junginys, atsiradęs Adelaidėje, kryžiuosis savo veikla su Pabaltiečių Komitetu, yra visai be pagrindo. Pabaltiečių Komitetas gali vykdyti savo specifinius antikomunistinės veiklos uždavinius bei ruošti dirvą būsimai Pabaltijo Sąjungai, kai tuo tarpu plataus masto ir daugiau pastangų reikalaujančius uždavinius atliktų bendrasis organas.

J.P. Kedys,
Lietuvių atstovas prie Sydney A.B.N.

PŪKINĖS KALDROS
PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI, kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje
ROSE
38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W.
Rockdale stotis.
SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.
Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.
Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

MES JAU PADARĖME EILĘ PAMINKLŲ MIRUSIEMS JOSŲ BENDRUOMENĖS NARIAMS!
L. PAGES
MONUMENTAL MASON,
10 RAILWAY STREET, LIDCOMBE — TEL.: YX 8781 —
sąžiningiausiai pagamins Jūsų užsakytąjį paminklą mirusiajam giminaičiui ar draugui pagerbti.

MŪSŲ PASTOGĖ

Naujienos iš N. Zelandijos

Vasario 16-tą per Naujosios Zelandijos Aucklando radiofono stotį IYA, šeštą valandą po pietų buvo transliuojama trumpa Lietuvos nepriklausomybės 45 metų paskelbimo sukakties programa. Programą be didelių vargų išrūpino N.Z. L.B. Aucklando Apylinkės Valdyba.

★

Vasario 20-tą Christchurch dienraštis "The Press" Lietuvos Nepriklausomybės 45-tų metinių paskelbimo proga, išspausdino vedamąjį pavadintą — The Baltic States. Suglaustai paminėjus didžiųjų Lietuvos kaimynų grobuoniškumą, tarp jų lenkų okupaciją Vilniuje, nurodyta, kad Pabaltijo respublikose per nepriklausomybės metus buvo pasiektas gan augštas gyvenimo lygis. Toliau pastebima kad Pabaltyje rusai ėmėsi žiaurių priemonių tautiniam sąmoningumui nuslopinti, bet nežiūrint to, žmonės tikisi, kad kaip nors vieną dieną jie bus vėl laisvi. Šis vedamasis pasirodė N.Z. Baltų Klubo pastangomis. Deja keli kiti Zelandijos laikraščiai ir berods Melbourno "The Age" liko kurti mūsų prašymams.

★

Prieš porą savaičių Č. Liutikas, N.Z.L.B. Aucklando apylinkės pirmininkas, kalbėjo Nusmatic Society of Auckland ir Auckland Royal Nusmatic Society apie Lietuvos pinigus, iliustruodamas savo pokalbį turimu lietuviškų pinigų rinkiniu. Aucklando dienraštis "The New Zealand Herald" šį įvykį trumpai paminėjo.

★

Kovo 3-ią Aucklando Apylinkės Valdyba ir Aucklando lietuviai surengė trigubas išleistuves. Beveik tuo pačiu laiku Sydnėjun išskrido komercinis dailininkas **Minvydas Palubinskas** su žmona **Elvi.** Prieš išvykstant M. Palubinskas pagamino keliasdešimt kopijų elegantiškai stilizuoto Lietuvos herbo. Aucklando lietuviai to senokai laukė.

★

Kovo 13-tą Oriana laivu į J.A. V. išplaukė **Genius ir Dalia Procutai.** Išplaukimo dieną Aucklando Universitetas G. Procutai suteikė B.A. diplomą. Tą pačią dieną G. Procuta lietuvių studentų vardu Aucklando centrinei bibliotekai padovanojo Armonienės knygą "Leave Your Tears in Moscow."

★

Balandžio pradžioje į Angliją per Afriką išplauks **Nata Liutikaitė** buvusi Sydnėjaus Šviesos skyriaus sekretorė ir dabartinė Aucklando Lietuvių Apylinkės sekretorė.

★

N.Z. Baltų Klube šiais metais lietuvius atstovauja dabartinis N.Z.L.B. pirmininkas **Jonas Pečiulaitis, Arimantas Cibulskis ir Vytautas Grigaliūnas.**

G.P.

ŠATRIJOS TUNTE

GEELONG

Nors ir negausiu skaičiumi, "Šatrijos" tunte veikia ir skautų vyčių būrelis, pasivadinęs "Trijų Kryžių" vardu. Būrelis renkasi reguliariai kas dvi savaitės sueigoms. Bemaž visi būrelio nariai eina tunte jaunesniųjų vadovų pareigas. Taip pat sudarytas ir skautų vyčių kandidatų būrelis, kuriam vadovauja s.v.v.sl. F. Jarnkevičius.

Kovo 8-9-10 dienomis, šatrijiečiai iškylavo apie 39 mylios nuo Geelong, Mt. Morisson apylinkėje. Nors ir lietinga diena neatbaidė iškylautojų ir jau pirmieji iškylavietę pasiekė iš pačio ryto. Antrą valandą p.p. prie Lietuvių Namų susirinkusieji iškylautojai buvo sutalpinti į p. Andriukonio, P. Gvildžio, Br. Mačiulio mašinas ir nugabenti iškylavietėn, kur jau pjonieriai buvo pastatę palapines. Tą dieną br. Šilerio Volkswagen'as gazavo net tris kartus į ten ir atgal ir vis netuščiomis. Pats tuntininkas ps. A. Karpavičius p. Bungardo mašina iškylavietę pasiekė tik vėlai vakare. Tuoj po laužo buvo pravestas naktinis žaidimas "Vėliavų vogimas", kuris gan ilgai užsitęsė, tuo įnešdamas daugiau įdomumo.

Sekmadienį tuoj po pusryčių buvo pravestas trijų valandų žygis kelionės ženklais. Žygio metu teko keliauti laukais, miškeliais, landžioti pro vielų tvoras o taip pat sekti kelionės ženklus, todėl jaunesniesiems teko ir pavargti. Žygiui vadovavo pats tuntininkas kuomet broliai Mačiulis ir Šileris, pasilikę iškylavietėje, gamino žygiuojantiems pietus. Po pietų teko ir pasimaudyti šalimais iškylavietės tekančio upelio bangose, nors maudymosi žinovai nusprendė, kad upelin buvo įverstas geras gabalas ledo...

Ketvirtą valandą po pietų į iškylavietę atsilankė Tunto Dvasios Vadovas kun. dr. P. Bačinskas, kur atlaikė Šv. Mišias ir pasakė ypatingai gražų pamokslą apie Lietuvos Globėją Šv. Kazimierą. Po pamaldų keturi skautukai turėjo grįžti į Geelong kur dalyvavo kun. Gorman išleistuvių koncerte, pašokdami "Lenciūgėlį". Iškylavietėje s.v.v.sl. F. Jarinkevičius pravedė bendrą pašnekėsį ir keletą žaidimų. Tą vakarą prieš laužą tuntininkas pravedė dar vieną pašnekėsį, įvertindamas pačią iškylą. Tuoj sekė pats laužas kuris tikrai laikomas pavykusiu ir gal pirmu tokiu vienete. Grįžus br. Šileriui su koncerto dalyviais, buvo pravesti dar du nakties žaidimai: "Rask paslėptą daiktą" ir "Kontrobandininkai". Žaidimams vadovavo s.v.v.sl. Šileris ir s.v. Mačiulis

Pirmadienį tuntininkas ir psl. E. Vaičekauskaitė pravedė dainas, išmokdami iš "Vilniaus" tunto stovyklos dainelę "Pasivaikščioti išėjo". Po dainavimo įvyko skautų vyčių kandidatų ir vyr. skaučių kandidačių bendras pasitarimas.

Po pietų nuimtos palapinės, pasiruošta kelionei į namus. Belaukiant geradarių bičiulių su mašinomis, iškylavietėje dar skambėjo jaunatviškas klegesys, lietuviškos dainos. Antrą valandą pasikrauta į mašinas ir... sudiev Mt. Morisson apylinkei.

Iškylai vadovavo ps. A. Karpavičius, ūkio ir transporto reikalais rūpinosi s.v.v.sl. P. Šliteris ir s.v. V. Mačulis, sesių pastovyklei vadovavo sl. G. Varankaitė ir psl. E. Vaičekauskaitė, brolių — sl. A. Pisarskis.

AL — KA

3

TRYS GEROS PRIEŽASTYS ATIDARYTI TAUPMENŲ SĄSKAITĄ BANK OF NEW SOUTH WALES

Jūsų taupmenos yra saugios, kadangi jos yra apsaugotos Bank of New South Wales resursų pirmojo Australijos banko, kurio turtas viršija £500.000.000.

Jūsų taupmenos neša nuošimčius. Dabartinė nuošimčių metinė rata yra 3½% nuo £1 iki £3.000.

Jūsų taupmenos padės Jums įsigyti reikmenų ir aprūpins Jūsų ateitį.

Jūs galite išimti pinigus iš banko kiekvienu metu, arba jie gali būti persiųsti iš vieno skyriaus į kitą.

Jūs esate laukiamas.

BANK OF NEW SOUTH WALES

INCORPORATED IN NEW SOUTH WALES WITH LIMITED LIABILITY

Bendri ir taupmenų indėliai

AF6102LI

Pranešimai

DĖMESIO AUSTRALIJOS UNIVERSITETŲ GRADUANTAMS — FILISTERIAMS

Balandžio 7 d. (sekmadienį) 4 val. p.p. Lietuvių Namuose 20 Botany Rd., Redfern, šaukiamas steigiamasis lietuvių filisterių susirinkimas. Visi Australijos universitetų graduantai (filisteriai) prašomi dalyvauti. Numatoma nustatyti būsimos draugijos pobūdį, tikslus ir veiklos planą. Pagrindiniu tikslu numatoma jungimas jaunųjų intelektualų į organizacinį vienetą, kad būtų galima sėkmingiau plėsti ir įsisąmoninti tautinį susipratimą filisterių ir jaunimo tarpe. Be to, numatoma rengti viešus pasireiškimus — straipsniais laikraščiuose, paskaitomis bei savitarpio diskusijomis. Pagaliau numatoma, kad ši draugija pasireikš iškeldama jaunųjų lietuvių galvosenas ir nuomones įvairiais klausimais sieki ant glaudesnio bendradarbiavimo ir geresnio abipusio susipratimo su vyresne lietuvių karta. Smulkesnių informacijų šiuo reikalu teikia Vytenis Šliogeris, tel. UL 4669.

Steigėjai

SVARBU ŽINOTI VISIEMS

Pranešame mieliems tautiečiams, aukojantiems ir remiantiems Sydney Lietuvių Moterų Soc. Globos Draugiją, kad į mūsų darytas pastangas ką tik gautas atsakymas iš Taxation Department, kur patvirtinta, kad aukščiau minėtoji Draugija atleidžiama nuo pajamų mokesčių (Income Tax). Supraskite ir įsidėmėkite: kiekviena auka, siunčiama ar teikiama mūsų Draugijai nuo £1 ir augščiau yra atskaitoma nuo gautų pajamų metinės sumos, t.y. įeina į "deduction" paragrafą; todėl kiekvienas aukotojas, užpildydamas Income Tax lanką (sheet) turi įrašyti Draugijai aukotą sumą nurodant mūsų Draugijos pavadinimą angliškai, būtent: Syd. Lith. Women Soc. Serv. Association. Rekalaujant bus prisiunčiamas aukotos sumos kvitas.

Sydney Lietuvių Moterų Soc. Globos Draugijos Valdyba

NAUJA BANKSTOWNO APYLINKĖS VALDYBA

Kovo 24 d. visuotiniame apylinkės susirinkime išrinktoji apylinkės valdyba savo posėdyje kovo 29 d. pasiskirstė pareigomis: pirmininkas *Jonas Abromas*, vicepirm. *Jonas Mikutavičius*, sekretorius *Vincas Dambrauskas*, ižd. *Romas Ramanauskas* ir narys švietimo reikalais *Albinas Lelešius.*

ŽIDINIEČIŲ SUEIGA

Pranešame, kad balandžio 6 d. (šeštadienį) tuoj po "Aušros" tunto sueigos 3 val. p.p. įvyksta senųjų skautų židinio metinė sueiga Bankstowno lietuvių namuose.

Nariams dalyvavimas būtinas. Buvę skautai, neįsijungę į židinį, maloniai kviečiami atvykti ir įstoti į mūsų eiles.

Po sueigos arbatėlės nebus. Visais reikalais prašau skambinti L. Bukevičienei LY 5346.

Židinio vadovybė

SYDNEY STUDENTŲ DĖMESIUI

Pranešame, kad visuotinis Sydney liet. studentų susirinkimas šaukiamas balandžio 7 d. (sekm.) 2 val. p.p. Redfern Liet. Namuose. Šiame susirinkime bus aptariama aktualieji studentų reikalai, renkama nauja Sydney skyriaus Valdyba ir sudaromi planai aktyvesniam lietuvių studentų pasireiškimui. Visais laikais studentija buvo ir bus aktyviausias ir jautriausias visuomeninio gyvenimo rodiklis. Nepasirodykime, kad mums šalia studijų niekas kitas nerūpi. Rinkimės visi ir aktyviai dalyvaukime ypač tuose reikaluose, kurie tiesiog liečia lietuvius studentus.

Valdyba

Dr. J. MACKIEWICZ

NERVŲ LIGŲ SPECIALISTAS

grįžo iš atostogų ir pradeda darbą.

25 Balston Str., St. Kilda, Vic.

telef: LB 4083

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Australijoje gyvenęs Juozas Tininis, kuris šiuo metu yra Los Angeles mieste (U.S.A.) ir Liet. Rašytojų Draugijos Valdybos narys, yra paruošęs naują savo novelių knygą "Nuskandintas žiedas". Pirmoji jo novelių knyga "Sužadėtinė" pasirodė 1957 m.

★

Leidžiamas Kalifornijos Lietuvių Almanachas, kuriame bus ten gyvenančių lietuvių adresai, telefonai, organizacijų bei draugijų sąrašai su valdybų nariais ir adresais, pagaliau biznieriai, profesionalai ir kt. Leidžia "Lietuvių Dienos", Los Angeles, Calif., U.S.A.

★

Geelonge lietuviams katalikams rekolekcijos įvyksta balandžio 7 d. šia tvarka: 7 val. vak. išpažintis (klausys kun. A. Kazlauskas ir kun. P. Vaseris), 8 val. šv. mišios, konferencija ir bendra šv. Komunija. Rekolekcijas praves kun. A. Kazlauskas. Pamaldose dalyvaus su naujomis giesmėmis ir Geelong liet. choras, vad. p. M. Kymanto.

Melbourno lietuviai savo Velykų Margučių pobūvį rengia balandžio 20 d. (šešt.) 6 val. vak. Melbourno Lietuvių Namuose. Šalia margučių bus visko, kas būdinga pobūviams: gera kapela, užkandžiai, visų rūšių gėrimai ir t. t. Garantuojama iš anksto: niekas neapsivils šiame Margučių pobūvyje dalyvavęs.

★

Kovo 27 d. M.P. Redakcijoje lankėsi inž. Petras Dirkis iš N. Gvinėjos, kur jis sėkmingai darbuojasi kaip vyriausias inžinierius visoje teritorijoje. Atvykęs į Australiją lankysis visuose didžiuosiuose miestuose parenkant inžinierius į N. Gvinėją. Parinkimui sudaryta spec. komisija, kurios pirmininku ministerio paskirtas p. P. Dirkis.

★

Dėmesio, dėmesio! Ši žinutė buvo prašoma paskelbti specialiai skyrelyje "kiek aš sužinojau". Taigi klausykite ir įsidėmėkite: balandžio 7 d. (sekm.) 4 val. p.p. Dainavos salėje Bankstowne šaukiamas "Švyturio" ansamblio visuotinis susirinkimas. Bus aptariama veikalo "Žydintis laukų vėjas" pastatymas. Veikalą parašė G. Velička dviejuose veiksmuose. Visi "Švyturio ansamblio nariai kviečiami šiame svarbiame pasitarime dalyvauti.

Amerikoje nedaug kas yra matęs 10.000 dolerių banknotą, kurių šiuo metu apyvartoje tėra vos 500 egz.

★

Per ateinančias Velykas numatomos šaunios vestuvės Melbourne: tuokiasi Jura Kovalskis su Audrone Lazutkaite. Iš Sydney į vestuves rengiasi vykti ir inž. p. B. Daukus su ponia.

★

Sūnui Ridui išvykus studijuoti į Canberrą sydnejiškių Daukų namuose atsirado daug neišnaudotos erdvės. Tai išnaudodama duktė (Pajauta Pullinen) skubiai pardavė savo namus ir patogiai įsitaisė pas tėvus.

★

Kovo 22 d. Bankstowne įvyko steigiamasis Good Neighbour Council Bankstown skyriaus susirinkimas. Šalia kitų tautybių iš lietuvių tame susirinkime dalyvavo M. Zakaras ir V. Kazokas. Į šio skyriaus komitetą sutiko įeiti ir lietuvius atstovauti M. Zakaras ir M. Šumskas.

★

Bankstowno apylinkės Kult. Taryba iš pereitais metais Sigutės spektaklių gavo £110 pajamų, o ryšium su pastatymu padaryta £70 išlaidų. Likutis gryno pelno £40 skiriamas Bankstown savaitgalio mokyklos reikalams.

Ku-ka

AUŠROS TUNTE

TUNTO SUEIGA

"Aušros" tunto sueiga įvyks balandžio 6 d. 2 val. p.p. Bankstowno lietuvių namuose.

Sueigos programoje — oficialioji dalis ir lauželis. Kviečiame atsilankyti skautų tėvus, rėmėjus ir visus bičiulius.

"Aušros" tunto vadija

LIETUS PRIEŠ SKAUTUS

Kovo mėn. 17 d. smarkus ir nenustojantis lietus išardė "Živilės" draugovės ruošiamą ir jų vadovių gražiai suplanuotą iškylą į Manly.

Skautų "Lapinų" skilties sueiga buvo atidėta dėl tos pačios priežasties.

Tik skautai vyčiai nepabijojo lietaus ir jų sueiga įvyko, kaip numatyta, Bankstowno lietuvių namuose.

Inf.

KAS GALI BŪTI SKAUTU?

Dažnai tenka išgirsti šį klausimą diskutuojant mūsų vyresniojo amžiaus žmonių ir, žinoma, sulaukiant gan įdomių atsakymų.

L.S.S nariu — skautu gali būti kiekvienas lietuvis jaunuolis siekiąs būti geresniu, pasižadąs pildyti skautų įstatus, įsakymus, įžodį. Pati organizacija yra sukurta vaikams, tad jų susidomėjimas skautybe ir skautavimu yra natūralus. Taip pat natūralu, kad jaunuolis sėkmingai skautavęs, išėjęs visas patyrimo laipsnių programas ir sulaukęs 17 — 18 metų nori toliau skautauti ir eina į skautus vyčius. Taip ir turi būti.

Kiekvienas skautas vytis turi būti tauriu pavyzdžiu jaunesniesiems, jiems padėti vadovaujant ir dalijantis įgytu patyrimu. Tas pats taikoma ir skautėms.

Tik išimtinais atsitikimais į skautų organizaciją priimami suaugę. Nesustosim aiškintis kiek naudos turi jaunuolis būdamas skautu, bet žinom, kad lig šiol jos niekas nėra nuneigęs.

Vytis.

SYPSOMĖS

Trys jaun. skautai praneše drauginiukui padarę gerą darbelį: "Mes padėjome vienai senai moteriškei pereiti per gatvę".

"Taip, tai yra geras darbelis", pripažino draugininkas. "Bet kodėl gi reikėjo net jūsų visų trijų tokiam dalykui?"

"Dėl to, kad ji nenorėjo eiti", atsakė vienas berniukų.

Iš Sk. A.

Naktį du vaikai gulėdami vienoje lovoje susipešė. Motina klausia:

— Vaikai, kas atsitiko?

— Vincukas pusę lovos užėmė.

— Tai tu kitą pusę užimk.

— Negaliu: jis savo pusę užėmė vidury, o man paliko kraštus.

Ne tuo adresu

Korespondentas N. N., aprašydamas Meno Dienas Adelaidėje ir p. A. Laukaitis skundžiasi, kad dailininkai nerado reikalo pasirodyti lietuviškai visuomenei Meno Dienose Adelaidėje. Šiuo klausimu noriu suteikti kiek informacijos, kad neliktų skaitytojas suklaidintas.

Kultūros Tarybos posėdy, kada buvo sudaroma Meno Dienų programa, visapusiškai apsvarsčius nutarta parodos nerengti. Motyvuojant, kad reikėtų sutelkti lėšas ir jėgas dailininkų didesnio masto pasirodymui.

Metamas šešėlis, kad lietuvis dailininkas Australijoje atsiribojęs nuo liet. visuomenės yra visai nepagrįstas. Iš tikrųjų lietuviai dailininkai per savo kūrybą ne tik patys pasigėrėtinai reiškiasi kaip kūrėjai, bet drauge ir atlieka reikšmingą tautinę misiją Australijoje ir tarptautinėje plotmėje daugeliu atvejų netgi pranašiau už visą eilę mūsų kultūrininkų bei politinių institucijų. Jeigu pats Meno Dienų rengėjas — Krašto Kultūros Taryba tokią parodą surengti nesiryžo, tai jokiu būdu nedarytini priekaištai patiems dailininkams.

Šiais metais Kultūros Tarybos Dailės sekcija yra numačiusi rengti *Australijos lietuvių apžvalginę dailės parodą.* Paroda vyks Lietuvių Namuose kiekviename Australijos mieste, kur tik tokie namai yra ir galės eksponatus talpinti. Parodos bus iškilmingai atidaromos ir tęsis mėnesį laiko kiekvienoje vietoje. Šia proga vyks paskaitos apie lietuvių dailę, bei kitokie parengimai. Tai bus atskira meno šventė — supažindinimas visuomenės su dailininkų kūryba. Numatoma atspausti plakatus, iliustruotą katalogą. Parodos tikslas — plačiai supažindinti visuomenę su dailininkų kūryba ir jų laimėjimais.

Dailės sekcija pripažįsta, kad lietuvių dailininkų pirmojo dešimtmečio atsiekti laimėjimai Australijoje yra tikrai dideli ir verti atžymėjimo. Tad kviečiame visus tautiečius ruošiamą apžvalginę dailės parodą visapusiškai paremti.

V. Ratas
Krašto Kultūros Tarybos
Meno Sekcijos Vadovas

★

Labiausiai užsirekomendavę Paryžiaus meno sluogsniuose yra šie lietuviai dailininkai: dail. Vytautas Kasiulis, skulptorius Antanas Mončys ir tapytojas akvarelistas grafikas Pranas Gailius. Visi trys vietos spaudoje labai vertinami ir savo kūryba augštai iškilę.

Brangiai mamytei mirus,

p. E. JAUDEGIENĘ IR ARTIMUOSIUS

giliai užjaučiame

Kiveriai ir Milašai

a.a. VERONIKAI UOGINTIENEI MIRUS,

jos dukrą ir žentą E. ir J. JAUDEGIUS ir anūkę

Viktoriją nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Martinkų šeima

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.